



Askola

Hyte-vuosiraportti 2023

LUONNOS



Laatinut:
Johanna Viuhko
hyvinvointikoordinaattori



1.	Johdanto	2
2.	Väestön hyvinvoinnin tila vuonna 2023	3
2.1	Talous ja Elinvoima	3
2.2	Väestö	4
2.3	Huoltosuhde	5
2.4	Työllisyys	6
2.5	Kuntalaiskysely	6
3.	Indikaattoreiden osoittama hyvinvointi väestöryhmittäin	8
3.1	Kaikki ikäryhmät	8
3.1.1	Lapset, nuoret ja lapsiperheet	10
3.1.2	Elintavat	10
3.1.3	Päihteet	13
3.1.4	Turvallisuus	14
3.1.5	Elämänlaatu ja osallisuus	14
3.2	Työikäiset	15
3.3	Ikäihmiset	16
4.	Hyvinvointisuunnitelman toteutuminen 2023	17
4.1	Hyte-kerroin	17
4.2	TEAvisari	18
4.3	Hyvinvointi-indikaattori	19
4.3	Askolan laajan hyvinvointisuunnitelman 2021–2025 tavoitteet ja toteuma	20
4.4	Hyvinvointialueen hyvinvointikertomustyö	35
5.	Johtopäätökset	36
6.	Hyvinvointisuunnitelma vuodelle 2024	38
6.1	Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat	38
6.2	Hyvinvointisuunnitelma	38
7.	Käsittely toimitelmissä	43
7.1	Suunnitelman laatijat	43
7.2	Käsittely	43

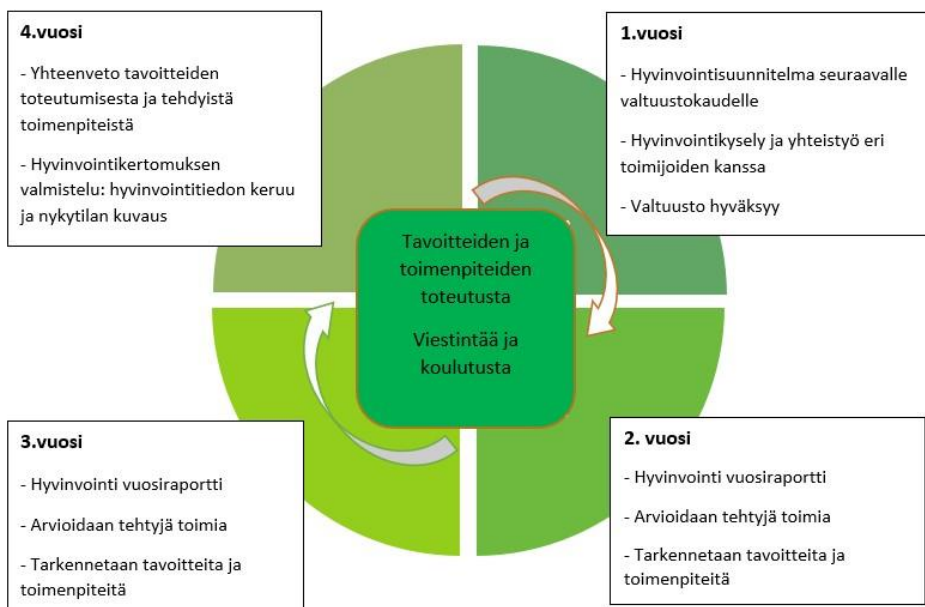
1. Johdanto

Askolan kunnassa on voimassa laaja hyvinvointikertomus 2021–2025, jonka kunnanvaltuusto hyväksyi 7.12.2022. Kuntalaisten hyvinvoinnin tilasta ja hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden etene- misestä on kuitenkin raportoitava myös vuosittain (kuvio 1.) perustuen lakiin Sosiaali- ja tervey- denhuollonjärjestämisestä (612/2021§6).

Tässä asiakirjassa tarkastellaan Askolan ja askolalaisten hyvinvoinnin tilaa vuonna 2023. Hyvin- voinnin tila pohjautuu pääosin Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (THL) Sotkanet.fi-tietokan- nasta saataviin tunnuslukuihin. Tarkastelunäkökulma kohdentuu terveyden ja hyvinvoinnin ohella talouteen, HYTE-kertoimeen ja elinvoimaan. Tietoja tarkastellaan ja kuvataan väestöryhmittäin; lapset, nuoret ja lapsiperheet, työkäiset sekä ikäihmiset. Perusindikaattoreiden ja tarpeellisiksi katsottujen täydentävien mittareiden osalta vertailua tehdään naapurikunta Pornaisiin ja väestö- määrältään Askolan kaltaiseen kuntaan Jokioisiin sekä Itä-Uudenmaan sekä koko maan tietoihin. Kaikkia raportissa käytettyjä hyvinvointimittareita/tietoa ei ole saatavilla ajantasaisena, jolloin on käytetty viimeisimpiä saatavilla olevia tietoja.

Lisäksi tässä asiakirjassa arvioidaan hyvinvointisuunnitelman painopisteitä, tavoitteita sekä toi- menpiteitä sekä tarkennetaan että määritellään tavoitteita Askolan väestön hyvinvoinnin edistä- miseksi vuodelle 2024.

HYTE - VALTUUSTOVUOSIKELLO



Kuvio 1: Hyvinvointityön valtuustotasoinen vuosikello.

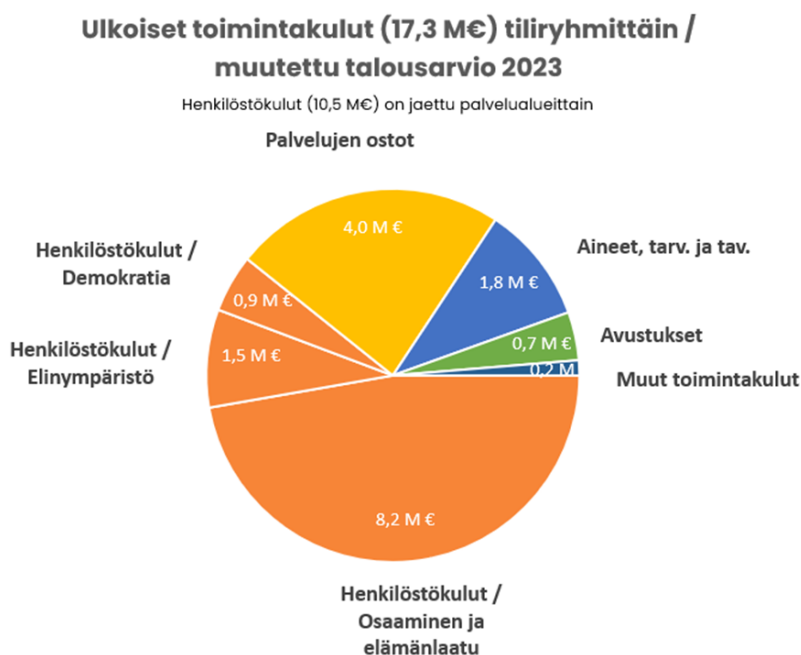
2. Väestön hyvinvoinnin tila vuonna 2023

2.1 Talous ja Elinvoima

Kunnan toiminnasta aiheutuvat kulut katetaan toimintatuotoilla, verotuloilla ja valtionosuuksilla. Vuoden 2022 osalta voidaan tarkastella lukuja tilinpäätöksen näkökulmasta. Askolan kunnan toimintatuotot vuonna 2022 olivat 5,0 miljoonaa euroa ja toimintakulut 33,9 miljoonaa euroa. Verotuloja kertyi 22,9 miljoonaa euroa ja valtionosuuksia 8,8 miljoonaa euroa.

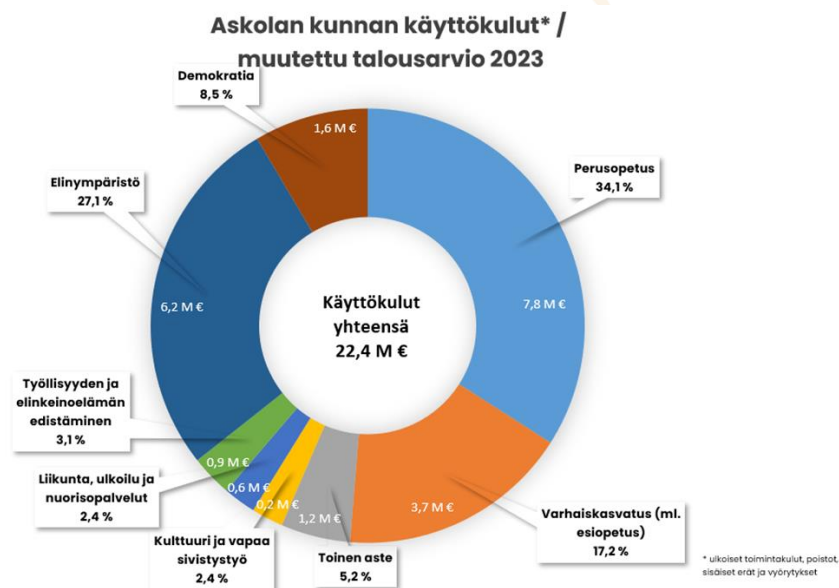
Vuonna 2022 kunnan toimintoihin kuuluivat perusturva ja erikoissairaanhoido, jotka 1.1.2023 siirtyivät Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle. Hyvinvointialueet aloittivat koko maassa toimintansa vuoden 2023 alusta. Muutoksen myötä kunnan toimintatuotoista ja -kuluista siirtyi noin puolet hyvinvointialueelle. Myös verotuloista ja valtionosuuksista siirtyi huomattavan suuret osuudet hyvinvointialueen rahoitukseen kaikilta kunnilta. Tilinpäätöshetken 2022 lainakanta asukasta kohti laskettuna oli 4 342 euroa. Lainakanta oli 20,7 miljoonaa euroa.

Vuoden 2023 osalta tarkastelussa voidaan käyttää muutettua talousarviota. Vuoden 2023 tilinpäätös valmistuu kevään 2024 aikana. Vuoden 2023 muutettu talousarvio sisältää toimintatuotoja 3,8 miljoonaa euroa ja toimintakuluja 17,3 miljoonaa euroa (kuvio 2.).



Kuvio 2. Ulkoiset toimintakulut tiliryhmittäin.

Verotulokertymäarvio on 11,9 miljoonaa euroa ja valtionosuusarvio 3,6 miljoonaa euroa. Kunnan lainan kokonaisarvio on 20,7 miljoonaa euroa, joka on asukasta kohti laskettuna 4 239 euroa. Vuoden 2023 muutetun talousarvion 2023 mukaiset käyttökulut (kuvio 3.) ovat yhteensä 22,4 miljoonaa euroa. Käyttökuluihin lasketaan mukaan ulkoiset toimintakulut, poistot, sisäiset erät ja vyörytykset. Käyttökulut kuvaavat kulujen jakaantumista kunnan tehtävien mukaan.



Kuvio 3. Askolan kunnan käyttökulut.

2.2 Väestö

Kunnan väkiluku marraskuussa 2023 oli 4742. Vähennystä on tapahtunut vuoden vaihteen tilanteeseen nähden -33 henkilöä (kuvio 4.). Tilastokeskuksen vuoden 2021 väestöennusteen mukaan Askolan väkiluku on 4491 vuonna 2040.

Askolan väestö		
Väestömuutokset	31.12.2022	1.1.-15.11.2023
Väkimäärä	4775	4742
syntyneet	38	26
kuolleet	42	39
Muuttoliike	-105	-37
kuntaan	214	184
kunnasta	319	221
kunnan sisällä muuttaneet	156	124

Lähde: FACTA, kuntarekisteri

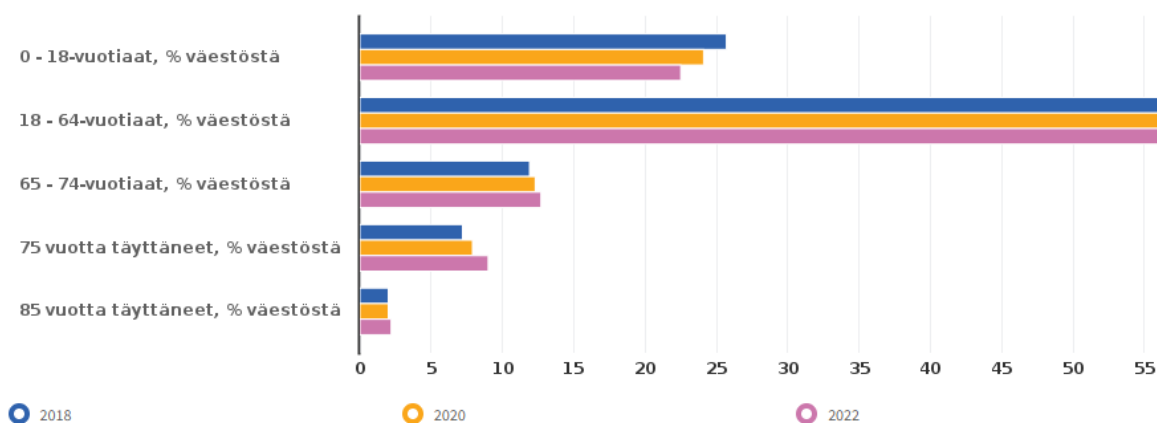
Kuvio 4. Askolan väestö (Facta, kuntarekisteri).

Tarkastellessa tilannetta useamman vuoden ajalta on nähtävissä, että syntyvyys on vähentynyt useampina vuosina. Samoin muuttoliike on ollut tappiollista (kuvio 5.).

	Elävänä syntyneet	Kuolleet	Luonnollinen väestönlisäys	Kuntien välinen tulomuutto	Kuntien välinen lähtömuutto
Askola					
2018	48	48	0	306	345
2019	38	42	-4	302	319
2020	38	51	-13	309	361
2021	44	43	1	293	330
2022	39	42	-3	246	331

Kuvio 5. Väestömuutos 2018–2022 (Tilastokeskus).

Väestörakennetta tarkastellessa nähdään, että vanhemmat ikäluokat ovat kasvavia, nuorimman ikäluokan pienentyessä (kuvio 6.).



Kuvio 6. Väestörakenne 2018–2022 (Tilastokeskus).

2.3 Huoltosuhde

Väestöllinen huoltosuhde on noussut tasaisesti eli suunta on ollut negatiivinen, kun taas vuoden 2021 taloudellinen huoltosuhde oli parantunut edellisestä vuodesta (kuvio 7.). Väestöllinen huoltosuhde on sitä korkeampi mitä enemmän on lapsia ja eläkeläisiä suhteessa työikäiseen väestöön. Taloudellinen huoltosuhde taas ilmaisee kuinka monta työvoiman ulkopuolella olevaa ja työtöntä on sataa työllistä kohden.

Indikaattori	Alue	Sukupuoli	2020	2021	2022
Huoltosuhde, demografinen info ind. 761	Askola	yhteensä	63,8	64,9	65,3
Taloudellinen huoltosuhde info ind. 182			124,5	120,5	

Kuvio 7. Väestöllinen ja taloudellinen huoltosuhde 2020–2022 (Sotkanet).

2.4 Työllisyys

Työttömien työnhakijoiden määrä pienentyi vuoden takaisesta. Alle 25-vuotiaiden työnhakijoiden kohdalla tilanne ei muuttunut, mutta pitkäaikaistyöttömien määrä oli vähentynyt (kuvio 8.).

Työttömät työnhakijat ja avoimet työpaikat TE-toimistossa kunnittain

Kunta	Työttömät työnhakijat			Muutos		Työttömistä työnhakijoista lomautetut		Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta		Avoimet työpaikat		
	Syys 2023	Elo 2023	Syys 2022	Syys 2023	Syys 2022	%	%	Syys 2023	Elo 2023	Syys 2022	Muutos	Syys 2023
Askola	126	119	143	-17	-12	6	5,3	13	20	13	0	0

TYÖTTÖMÄT TYÖNHAKIJAT JA AVOIMET TYÖPAIKAT KUNNITTAIN 2023 SYYSKUUN LOPUSSA ELY-KESKUS: UUSIMAA

Kunta	Työvoima	Työttömät työnhakijat		Miehet	Naiset	Alle 20-vuotiaat	Alle 25-vuotiaat	Yli 50-vuotiaat	Pitkäaik. työttömät	Vamm. ja pitkäaik. sairaat	Avoimet työpaikat
		Osuus-% työvoimasta	Yhteensä								
Askola	2 394	5,3	126	82	44	...	11	65	52	15	13

TYÖTTÖMÄT TYÖNHAKIJAT JA AVOIMET TYÖPAIKAT KUNNITTAIN 2022 SYYSKUUN LOPUSSA ELY-KESKUS: UUSIMAA

Kunta	Työvoima	Työttömät työnhakijat		Miehet	Naiset	Alle 20-vuotiaat	Alle 25-vuotiaat	Yli 50-vuotiaat	Pitkäaik. työttömät	Vamm. ja pitkäaik. sairaat	Avoimet työpaikat
		Osuus-% työvoimasta	Yhteensä								
Askola	2 411	5,9	143	83	60	...	10	71	62	16	13

Kuvio 8. Työttömät työnhakijat ja avoimet työpaikat TE-toimistossa Askola (ELY-keskus).

2.5 Kuntalaiskysely

Kuntalaiskysely toteutettiin useamman vuoden tauon jälkeen huhti-toukokuussa 2023. Kyselyllä kartoitettiin tyytyväisyyttä palveluihin sekä erilaisia hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä. Vastaajilla oli mahdollisuus antaa myös palautetta ja kehitysehdotuksia. Kyselyyn oli mahdollista osallistua sähköisesti tai täyttämällä kysely Askolan pääkirjastolla. Vastauksia kyselyyn saatiin yhteensä 207. Eniten vastauksia saatiin ikäryhmältä 41–60-vuotiaat ja toiseksi eniten 61–80-vuotiaat.

Vastanneet arvioivat oman hyvinvointinsa kuluneen viime vuoden aikana kesiarvolla 7.2. (asteikolla 0–10). Omaa hyvinvointia tukevinä asioina koettiin liikunta, läheiset ihmiset (perhe ja ystävät), luonto sekä siisti ja viihtyisä elinympäristö. Omaa hyvinvointia heikentäviksi tekijöiksi nimettiin kiire ja stressi työasioista tai taloudellisesta tilanteesta. Lisäksi huoli lähipalveluiden ja harrastusmahdollisuuksien saatavuudesta sekä huoli omasta tai läheisen terveydentilasta koettiin heikentävän omaa hyvinvoinnin kokemusta.

Ikäryhmittäin tarkastellessa tämän kyselyn vastaajista alle 30-vuotiaissa yksinäisyys oli yleisintä. 18 % ilmoitti olevansa usein yksinäinen ja 41 % joskus. 30–60-vuotiaista vastaavat luvut olivat 6 % ja 28 %, 61–80-vuotiaista 2 % ja 18 %. Kaikista vastaajista 6 % koki itsensä usein yksinäiseksi, joskus yksinäiseksi 26 %, hyvin harvoin yksinäiseksi 33 % ja ei koskaan yksinäiseksi 36 %. Vertailupohjana

esimerkiksi Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella oli itsensä yksinäiseksi tuntevia vuonna 2022 11 % ja koko maassa 12 %.

Yhteisöllisessä toiminnassa vastaajista oli mukana lähes puolet ja moni vastaaja ilmoitti olevansa mukana useammassa toiminnassa. 61–80-vuotiaat olivat aktiivisimpia yhteisöllisessä toiminnassa, 51 %. Työikäisistä 48 % kertoi olevansa mukana yhteisöllisessä toiminnassa ja alle 30 vuotiaista 35 %. Yhdistys- ja harrastusseuratoiminta olivat yleisimmät toimintamuodot.

Osallisuuden kehittämiseen annettiin paljon hyviä vastauksia. Eniten toivottiin avointa palautekanaavaa sekä kyselyjen lisäämistä. Toivottiin myös, että kyselyjen tuloksista tiedotettaisiin paremmin. Kuntalaiset toivovat säännöllisiä tapaamisia ja avoimia kohtaamisia kuntapäätäjien ja kunnan työntekijöiden kanssa esimerkiksi kyläiltojen muodossa. Lisäksi esiin nousi toive vaikuttaa ja antaa palautetta asioihin jo suunnitteluvaiheessa. Tiedottamisen tehostamisen ja tiedusteluihin vastaamisen tärkeyttä tuotiin vastauksissa esille. Vastauksissa peräänkuulutettiin myös kuntalaisten omaa vastuuta osallistua ja kehittää kuntaa yhdessä.

Vastaajat olivat tyytyväisimpiä varhaiskasvatuksen ja koulujen palveluihin. Nuorisopalveluiden tyytyväisyys oli noussut eniten edellisestä kyselystä. Muista kuin kunnan palveluista tyytyväisempiä oltiin hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalvotuihin. Liikuntapaikoista aktiivisimmin käytetään: Askola-Areenaa, Monninkylän maauimalaa, uimarantoja, kuntosaleja sekä talvisin hiihtolatuja ja luistelukenttiä. Vastaajat toivoivat pururadan kunnostamista, kuntoportaiden ja ulkokuntolupaikan rakentamista. Kulttuuripalveluista käytetään eniten kirjastoa. Lisäksi kulttuuripalveluista mainittiin näyttelyt ja konsertit.

Liikuntapalvelujen koettiin edistävän eniten hyvinvointia alle 30-vuotiaiden vastaajien keskuudessa. Uiminen, ulkona liikkuminen, ulkokuntosali ja kuntoportaat nousivat näistä vastauksista esille. Terveystalvotuihin varsinkin mielenterveyspalveluita pidettiin tärkeinä hyvinvoinnin kannalta sekä nuorten kohtaamispaikkoja. Lapsiperheiden hyvinvoinnin tukena mainittiin toimivat ja viihtyisät leikkipuistot, lasten liikunta- ja harrastusmahdollisuudet sekä koko perheen tapahtumat ja harrastusmahdollisuudet.

30–60-vuotiaiden ryhmässä liikunta- ja harrastuspalvelut ja mahdollisuudet nähtiin selkeästi tärkeimmäksi hyvinvoinnin edistäjäksi. Lisäksi hoidettuja ulkoilureittejä ja liikuntaryhmiä pidettiin tärkeinä hyvinvoinnin kannalta. Kulttuuripalvelut ja kohtaamispaikat saivat myös paljon mainintoja vastauksissa sekä terveystalvotuiden toimivuus nähtiin tärkeäksi hyvinvoinnin edistäjäksi. Liikunta- ja harrastusmahdollisuudet todettiin hyvinvointia lisääviksi palveluiksi myös yli 60-vuotiaiden keskuudessa. Yhteisöllisyyttä ja mahdollisuutta kohtaamisille pidettiin tärkeänä ja terveystalvotuihin jatkuvuuden koettiin olevan yksi tärkeimmistä hyvinvointia lisäävistä asioista.

Kyselyn perusteella kuntalaiset toivovat ja kaipaavat entistä enemmän tietoa palveluista ja esimerkiksi harrastamisen mahdollisuuksista, avoimuutta sekä liikkumisen ja ulkoilun mahdollisuuksia.

3. Indikaattoreiden osoittama hyvinvointi väestöryhmittäin

3.1 Kaikki ikäryhmät

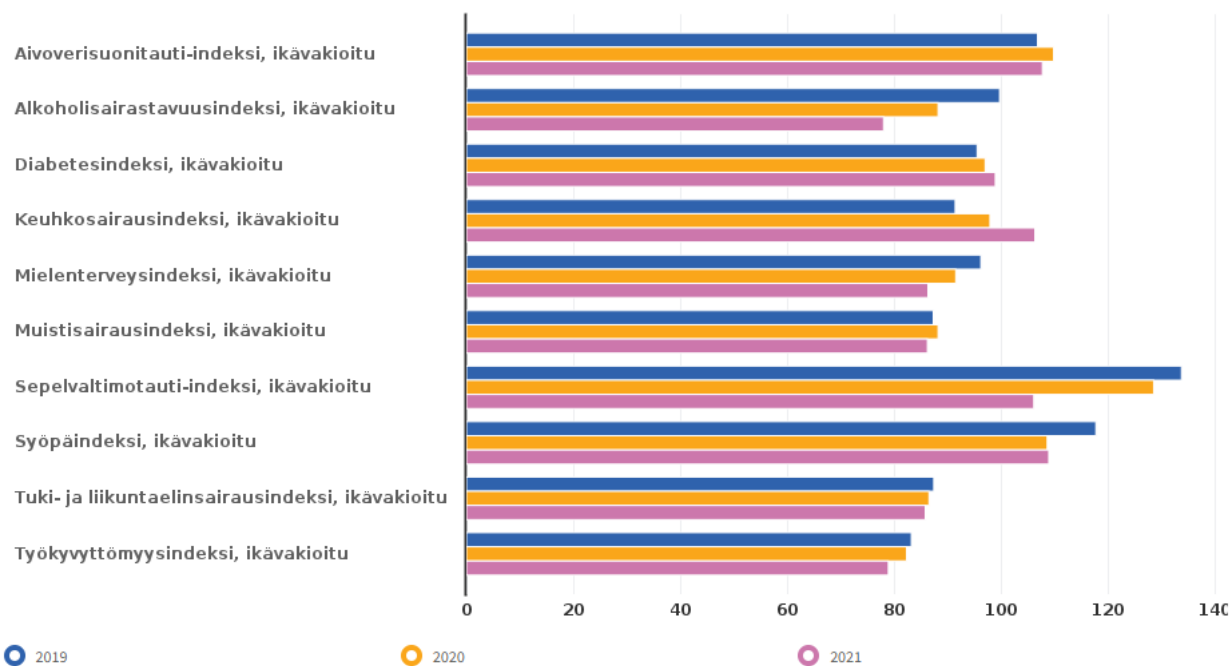
Sairastavuusindeksi koostuu 10 erillisestä sairausryhmittäisestä osaindeksistä, jotka kuvaavat kyseisten sairauksien yleisyyttä valitun alueen väestössä. Mittari ilmaisee kyseisen alueen väestön sairastavuutta suhteessa koko maan tasoon. Koko maan arvo on 100, johon alueen arvoa verrataan. Mitä suuremman arvon alue saa, sitä yleisempää sairastavuus on kyseisellä alueella. Ikävakioitu indeksi kuvaa sitä osaa alueiden välisistä eroista, joka ei johdu ikärakenteiden erilaisuudesta.

Askolan sairastavuusindeksi on ollut laskeva vuodesta 2019 (kuvio 9.). Kuviossa 10. on kuvattu sairausryhmittäiset indeksit vuosilta 2019–2021. Tästä nähdään, että suurimmassa osassa sairausryhmiä indeksi on ollut laskeva eli kehitys on ollut positiivista. Negatiivista kehitystä vuodesta 2019 on tapahtunut eniten keuhkosairauksienindeksissä. Diabetes- ja aivoverisuonitauti-indeksissä negatiivinen muutos on ollut vähäisempää.

Kuitenkin eniten sairastavuustaakkaa ja kuormitusta palvelujärjestelmälle aiheuttavat syöpäsairaudet (108,9) ja aivoverisuonitaudit (107,7). Myös alueellisessa vertailussa aivoverisuonitauti-indeksissä Askolan arvo on korkein. Itä-Uusimaa 96,7, Pornainen 99,2, Jokiainen 94,2. Muistisairauksienindeksin ollessa matalampi, kuin vertailualueilla; Itä-Uusimaa 97,1, Pornainen 115,2, Jokiainen 90,0.

Alue	Sukupuoli	2019	2020	2021
Askola	yhteensä	98,6	95,4	92,0

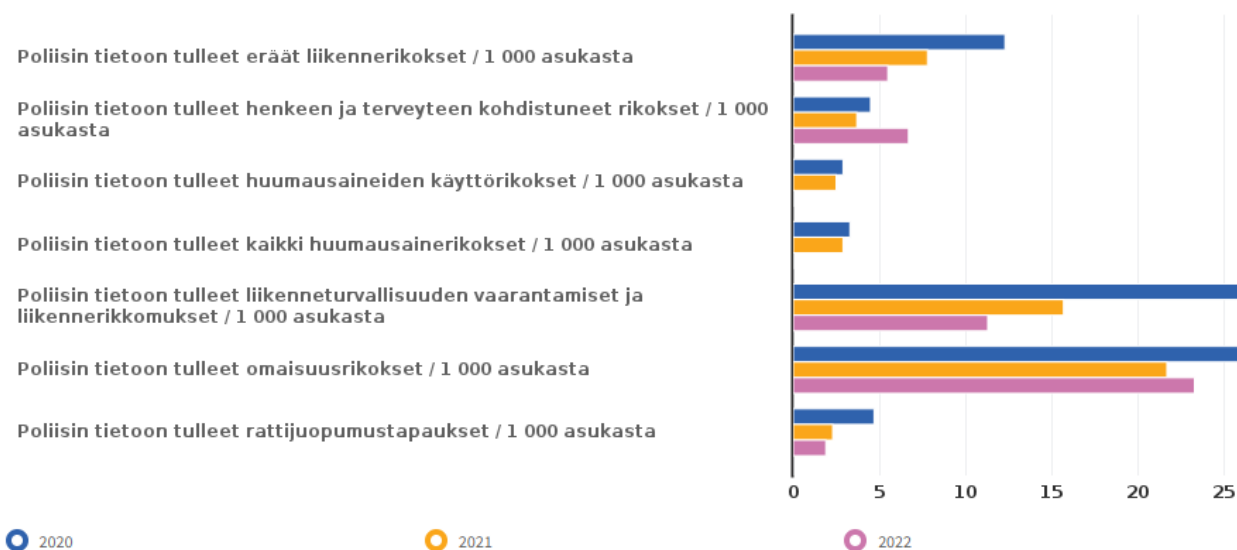
kuvio 9. Sairastavuusindeksi (Sotkanet).



Kuvio 10. Sairastavuusindeksit sairausryhmittäin 2019–2021 (Sotkanet).

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit Askolassa 1000 asukasta kohden nousivat vuosina 2021 ja 2022 aikaisempiin vuosiin nähden. Käyttökustannukset olivat myös noususuuntaisia, viimeisin luku vuodelta 2021, jolloin nettokäyttökustannukset asukasta kohden olivat 563 euroa (2020: 478 euroa).

Poliisin tietoon tulleiden omaisuusrikosten määrä oli noussut vuonna 2022. Samoin kuin henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset. Vastaavasti rattijuopumukset, liikenneturvallisuuden vaarantamiset ja liikenne rikkomukset olivat vähentyneet (kuvio 11.).



Kuvio 11. Poliisin tietoon tulleet rikokset 2020–2022 (Sotkanet).

Alkoholijuomien myynti oli laskenut hieman vuodesta 2021 vuoteen 2022. Samoin kuin päihteiden vuoksi vuodeosastohoitoa saaneiden määrä. Nämä mittarit antavat kuitenkin vain kapean kuvan päihteiden kokonaiskäytöstä tai sen aiheuttamista haitoista.

Koulutustasomittain on ollut nousujohteinen viimeisimpien tilastotietojen perusteella. Koulutustasomittain kuvaa teoreettista koulutusaikaa henkeä kohden peruskoulun suorittamisen jälkeen (kuvio 12.).

Alue	Sukupuoli	2020	2021	2022
Askola	yhteensä	321,3	323,8	328,8

Kuvio 12. Koulutustasomittain 2020–2022 (Sotkanet).

Äänestysaktiivisuus ensimmäistä kertaa järjestetyissä aluevaaleissa vuonna 2022 oli Askolassa 45 %. Äänestysaktiivisuus oli Itä-Uudenmaan alueen toiseksi matalin.

3.1.1 Lapset, nuoret ja lapsiperheet

Indikaattori lapsiperheiden pienituloisuusaste oli parantunut vuodesta 2020 (9,0) vuoteen 2021 (7,6). Tämä oli myös alhaisempi mitä kunnan yleinen pienituloisuusaste vuonna 2021 (7,9). Ah- taasti asuvien lapsiperheiden osuus oli vuonna 2022 35 % kaikista lapsiasuntokunnista. Määrä oli laskenut prosentin vuodesta 2020 (36 %), mutta suhteessa vertailukuntiin määrä oli edelleen suurempi. Toimeentulotukea saaneiden lapsiperheiden määrä oli laskenut 3 % vuodesta 2020 vuoteen 2022. Valtakunnalliseen ja Itä-Uudenmaan tilanteeseen nähden määrä oli selkeästi pienempi.

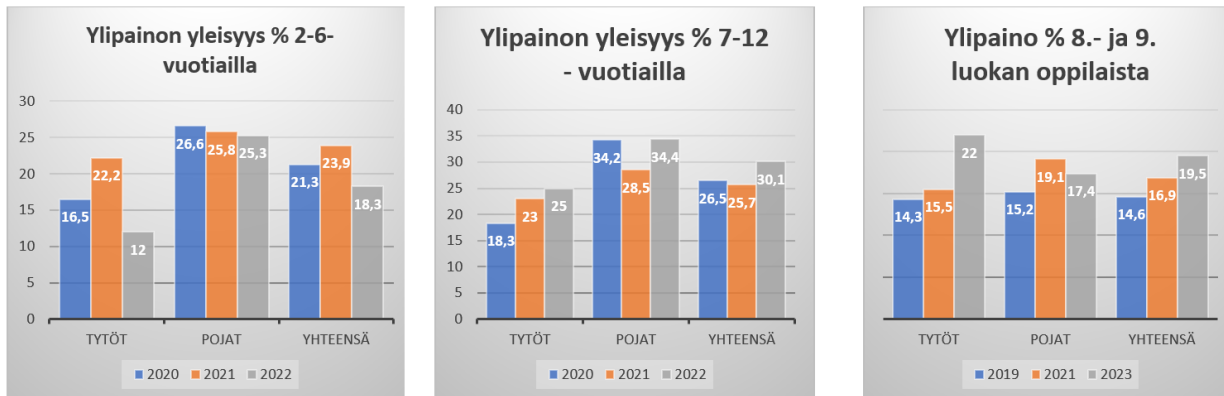
Valtakunnallinen kouluterveyskysely toteutettiin 4.–5.lk., 8.–9.lk., lukion ja ammattioppilaitosten 1.–2.lk. oppilaille keväällä 2023. Askolassa 4.–5.lk. vastausprosentti oli 85 % (105 oppilasta), 8.–9.lk 67 % (107), lukion oppilaiden vastausprosentti 71 % (60) ja ammatillisen oppilaitoksen 42 % (41). Vastausprosentit olivat heikentyneet jonkin verran edelliseen kyselyyn nähden. Vuonna 2021 4.–5.lk. vastausprosentti oli 84 % (135 oppilasta), 8.–9.lk 77 % (127), lukion oppilaiden vastausprosentti 77 % (78) ja ammatillisen oppilaitoksen vastaajamäärä 52 (% osuutta ei ilmoitettu).

3.1.2 Elintavat

Ylipainon mittareita voidaan tarkastella jo pienistä lapsista lähtien. 2–6- vuotiaiden ylipainon kehitys on ollut Askolassa suotuisaa. Ylipaino on vähentynyt 3 % vuodesta 2020 vuoteen 2022. Tyttöjen ylipaino oli vähentynyt ollen Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen ja koko maan tilanteeseen nähden matalin, mutta askolalaisilla pojilla ylipaino oli yleisempää verrattuna saman ikäisiin Itä-Uudenmaalla ja koko maassa. 7–12-vuotiaiden kohdalla tilanne oli kuitenkin jo muuttunut. Ikäluokan tytöistä 25 % ja pojista 34 % oli ylipainoisia vuonna 2022.

Yläkouluikäisten ylipaino on ollut noususuuntainen tarkastellessa tietoja vuosina 2019–2023. Ylipainoisten tyttöjen määrä on noussut lähes 8 % ja poikien noin 2 % (kuvio 13.). Ylipaino oli yleisempää askolalaisilla peruskoululaisilla kuin Itä-Uudellamaalla tai koko maassa yleensä. Lukion

osalta on saatavissa vain yhteistilasto, jonka mukaan ylipaino on lisääntynyt 14 % vuodesta 2021. Vuonna 2023 vastanneista lukiolaisista 24 % oli ylipainoisia.



Kuvio 13. Ylipainon yleisyys Askolassa lapset ja nuoret (Sotkanet).

Kouluterveyskyselyn mukaan tytöistä yhä useampi (alakoulu 38 %, yläkoulu 52 %) ei syönyt aamupalaa joka arkiamu, poikien luvut olivat alakoulu 30 %, yläkoulu 41 %. Alakoulujen osalta tilanne oli hieman heikentynyt kahden vuoden takaisesta, yläkoululla vastaavasti hieman parantunut. Lukiolaisten tilanteessa oli tapahtunut nousua lähes 20 % eli 59 % oppilaista ei syönyt aamupalaa joka arkiamu.

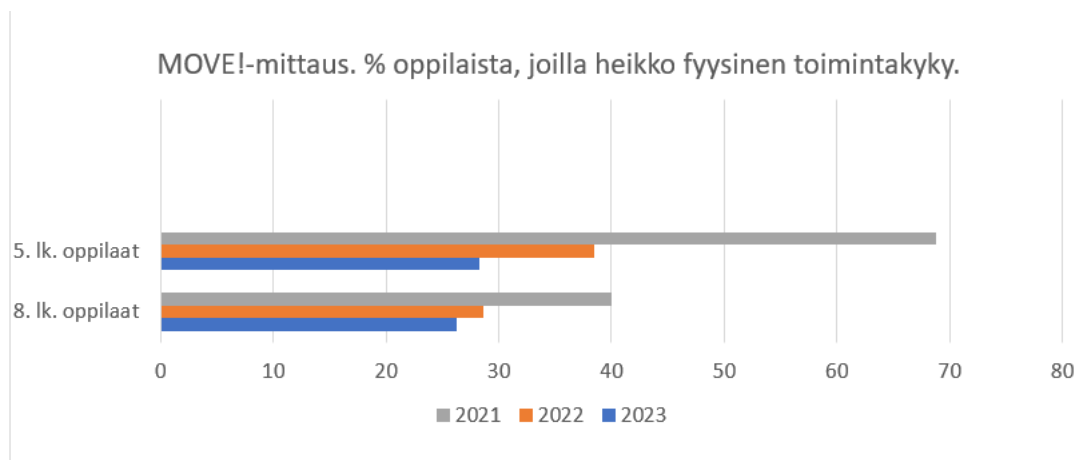
Yläkoulun oppilaista 29 % ja lukion 19 % vastaajista kertoi, että ei syö koululounasta päivittäin. Tilanne oli kuitenkin parempi mitä Itä-Uudellamaalla (31 %) tai koko maassa (46 %). Vuoden 2021 tuloksiin verrattuna yläkoululaisten lounaan väliin jättävien tyttöjen osuus oli noussut, muissa vastaajaryhmissä ei tapahtunut suuria muutoksia. Tuloksista kuitenkin ilmenee, että Askolassa koululounas on laadultaan hyvää ja sitä on tarjolla riittävästi.

Vähintään tunnin päivässä liikkuvien osuus pieneni hieman nuorimmassa ikäluokassa. Varsinkin poikien osuus pieneni kahden vuoden takaisesta. Vertailu alueisiin nähden askolalaiset 4.-5.-luokkalaiset liikkuvat kaikista vähiten. Yläkoululaisten poikien kohdalla tilanne oli vastaavasti parantunut edellisestä kyselystä, vaikka vuoden 2019 tilanteeseen nähden tilanne oli heikompi. Lähes 31 % pojista ilmoitti liikkuvansa vähintään tunnin päivässä (2021:19 %) ja myös tyttöjen osuus oli noussut hieman. Kokonaisuutena askolalaiset yläkoululaiset liikkuvat eniten vertailu alueisiin nähden ja samoin oli myös lukiolaisten kohdalla (kuvio 14.).



Kuvio 14. Vähintään tunnin päivässä liikkuvat lapset ja nuoret 2019–2023 Askola (Sotkanet).

Move! -mittausten kokonaistulosten suunta on ollut positiivinen kahden viimeisimmän vuoden tulosten perustella (kuvio 15.). 5.-luokkalaisten osalta tyttöjen toimintakyky parani yli 16 %, poikien heikentyi hieman. 8.-luokkalaisissa vastaavasti poikien toimintakyky parani lähes 20 %, kun taas tyttöjen kohdalla tulos heikkeni. Alueellisessa vertailussa Askolan vuoden 2023 tulokset näyttävät positiivisina, mutta kuitenkin edelleen ikäluokista lähes kolmanneksella (5lk. 28 % ja 8lk. 26 %) oli heikko fyysinen toimintakyky. 8.lk. tulokset koko maa 41 %, Itä-Uusimaa 40 %, Jokioinen 66 % ja Pornainen 70 %. 5.lk. tulokset koko maa 37 %, Itä-Uusimaa 38 %, Jokioinen 58 %, Pornainen 46 %.



Kuvio 15. MOVE! – mittaus tulokset 2021–2023 (Sotkanet).

Jotain vähintään kerran viikossa harrastavien määrissä oli tullut hieman laskua kaikissa vastaaja ryhmissä paitsi 4.–5.-luokkalaisissa. Kuitenkin edelleen 84–95 % lapsista ja nuorista ilmoitti harrastavansa jotain vähintään kerran viikossa.

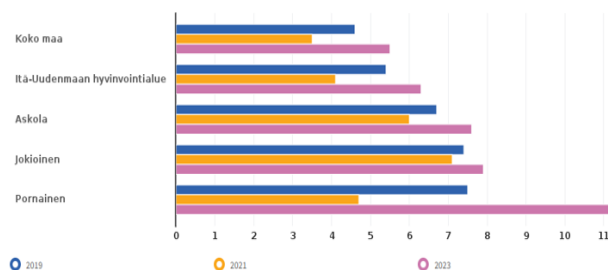
Arkisin alle kahdeksan tuntia nukkuneiden yläkoululaisten osuus pienentyi 5 %, kuitenkin edelleen yli kolmannes, 36 % 8.–9.-luokkalaisista ilmoitti nukkuvansa arkisin alle 8 tuntia. Lukion opiskelijoista 57 % ilmoitti nukkuvansa arkisin alle 8t. (vuonna 2021 55 %).

3.1.3 Päihteet

Alakoulun vastaajaryhmästä 8 % oli käyttänyt jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta vähintään kerran, määrä oli noussut 2 % edellisestä kyselystä. Yläkoululaisista päivittäin jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta käyttävien osuus oli noussut 10 % ollen nyt 15 %. Tarkastellessa eri tupakkatuotteiden käyttöä on nähtävissä, että vuodesta 2019 sähkötupakan käyttö on lisääntynyt 8.–9.-luokkalaisten keskuudessa lähes 8 %, kun tupakan ja nuuskan käyttö on vähentynyt. Alueellisessa vertailussa sama kehitys on nähtävissä lähes joka alueella (kuvio 16.). Yhtäläistä on se, että sähkötupakointi on lisääntynyt nuorten keskuudessa. Ammattikoululaisista 41 % ilmoitti käyttävänsä päivittäin jotain tupakkatuotetta, nousua oli tapahtunut 11 % vuodesta 2021. Lukiolaisista ei saatu riittävästi vastauksia.

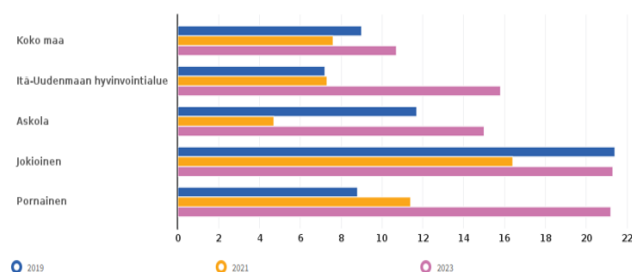
Käyttänyt jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta vähintään kerran, % 4. ja 5. luokan oppilaisista (2017-)

info ind. 4823 Sukupuoli: Yhteensä



Käyttää päivittäin jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta, % 8. ja 9. luokan oppilaisista (2017-)

info ind. 4730 Sukupuoli: Yhteensä



Kuvio 16. Tupakkatuotteiden ja sähkösavukkeiden käyttö 2019–2023 (Sotkanet).

8.–9.-luokkalaisista viikoittain alkoholia käytti 9 % vastaajista, määrä oli noussut prosentin verran viime kyselystä. Nuorista 17 % ilmoitti olevansa tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa. Luku nousi 5 % vuodesta 2021. Pojilla nousua oli tapahtunut 6 % ja tytöillä 4 %. Myös ammattikoululaisilla nousua oli tapahtunut 4 %, ollen nyt 24 %, kun taas lukiolaisten kohdalla määrä oli pienentynyt. 11 % ilmoitti olevansa tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa. Alueellisessa vertailussa on nähtävissä, että humalahakuinen juominen on Askolan yläkoululaisten keskuudessa yleisempää mitä verrokki alueille. Toisen asteen opiskelijoiden tilanne on samaa tasoa kuin Itä-Uudenmaalla ja koko maassa.

8.–9.-luokkalaisista lähes 8 % oli kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran. Kasvua vuodesta 2021 oli tapahtunut lähes 3 %. Kannabista vähintään kaksi kertaa oli kokeillut lähes 7 % (2021: 4 %). Huumeekokeilut ovat vähäisempiä Askolassa mitä verrokki alueilla, mutta kannabiksen kokeilukertojen suhteen tilanne on huonompi verraten Pornaisiin (3 %) ja koko maahan (5 %). Lukiolaisista 14 % (2021: 13 %) oli kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran. Kannabista vähintään kaksi kertaa kokeilleita oli ammattioppilaitoksessa 12 %. Lukiolaisista vastaavaa tulosta ei saatu.

Täysi raittius oli yleistynyt yläkouluikäisten (60 %) ja ammattikoululaisten (43 %) keskuudessa, mutta lukiolaisten (29 %) osalta vähentynyt.

3.1.4 Turvallisuus

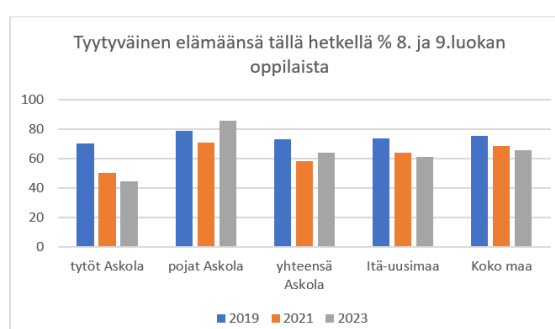
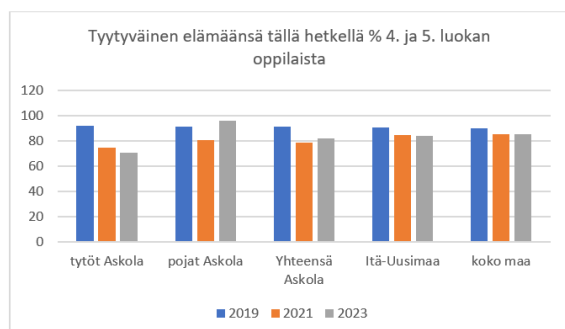
Lasten ja nuorten kokemukseen keskusteluvaikeuksista vanhempien kanssa ei tapahtunut juuri-kaan muutoksia. Alakoululaista 5 % (2021: 5 %), yläkoululaisista vastaajista 10 % (2021: 8 %) ja lukio-laisista 10 % (2021: 5 %) koki keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa.

Fyysistä väkivaltaa vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten taholta oli kokenut 9 % 4.–5.-luokkalaista (2021: 10 %), 8.–9.-luokkalaisista 8 % (2021: 12 %). Toisen asteen opiskelijoita ei saatu tähän kysymykseen riittävästi vastauksia. Myös henkisen väkivallan kokemukset olivat hieman vähentyneet. Nuoremasta ikäluokasta 22 % (2021: 25 %) ja yläkoululaisissa 24 % (2021: 30 %). Lukio-laisien kokemukset olivat vastaavasti lisääntyneet, 38 % ilmoitti kokeneensa henkistä väkivaltaa vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten taholta, kun vuonna 2021 luku oli 35 %.

Koulukiusaaminen oli vähentynyt alakoulujen oppilaiden keskuudessa. 4.–5.-luokkalaisista 2 % ilmoitti joutuneensa koulukiusatuksi vähintään kerran viikossa (2021: 6 %). Useampi oppilas koki myös olevansa tärkeä osa koulu- ja luokkayhteisöä verrattuna kahden vuoden takaisin tuloksiin. Yläkoululla tilanne oli pysynyt samana, 11 % vastaajista ilmoitti joutuneensa kiusatuksi vähintään kerran viikossa. 8.–9.-luokkalaisista 13 % ilmoitti, ettei ole yhtään läheistä ystävää. Tässä tilanne oli heikentynyt 9 % vuodesta 2021. Samoin kokemus siitä, ettei ole tärkeä osa koulu- tai luokkayhteisöä oli lisääntynyt 7 %, ollen 22 % (2021: 15 %). Lukio/ammattillinen koulutus ei riittävästi vastauksia näihin kysymyksiin.

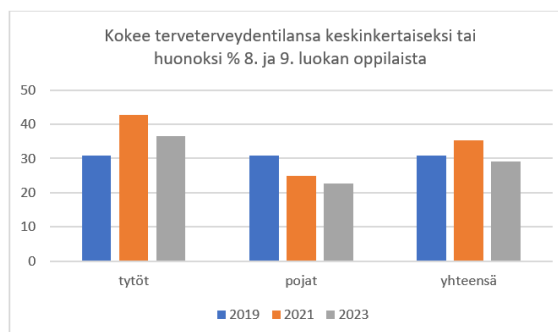
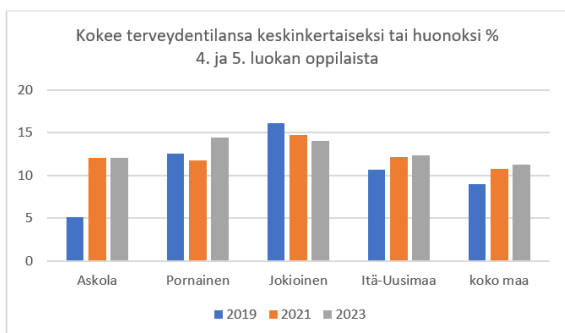
3.1.5 Elämänlaatu ja osallisuus

4.–5.-luokkalaiset pojat olivat kaikkein tyytyväisempiä elämäänsä (96 %). Poikien tyytyväisyys oli noussut 15 %. Samoin kokivat myös yläkoululaiset pojat. Heistä 85 % oli tyytyväisiä elämäänsä (2021: 71 %). Alakoululaisten tytöistä tyytyväisiä oli 71 %, tyytyväisyys oli heikentynyt hieman vuodesta 2021 (75 %). 8.–9.-luokkalaisista tytöistä vastaavasti vain 44 % oli tyytyväisiä elämäänsä, kun vuonna 2021 luku oli 50 %. Ikäluokan kokonais- tyytyväisyys oli 64 % (kuvio 17.). Ammattikoulun ja lukion opiskelijoita tyytyväisiä oli 53–64 %, määrä oli laskenut edelliskyselystä noin 10 %. Alueellisessa vertailussa askolalaiset ala- ja yläkoululaiset pojat olivat tyytyväisimpiä, kun taas tyttöjen osalta tilanne on heikompi. Askolan lukion opiskelijat olivat tyytymättömiä elämäänsä verrattuna koko maan ja Itä-Uudenmaan tuloksiin.



Kuvio 17. Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä lapset ja nuoret 2019–2023 (Sotkanet).

4.–5.-luokan oppilaista 12 % koki terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi. Luvussa ei ollut tapahtunut muutosta kahdessa vuodessa ja se on hyvin samaa luokkaa mitä vertailu alueilla (11–14 %). Yläkoululaisten kokemus omasta terveydentilasta oli parantunut, ollen 29 % (2021: 35 %) ja parannusta oli tapahtunut sekä tytöillä, että pojilla (kuvio 18.). Tyttöjen tilanne oli alueellisessa vertailussa hyvin samankaltaista (36–43 %). Poikien osalta muilla alueilla kokemus omasta terveydentilasta oli 3–10 % parempi kuin Askolassa. Lukion opiskelijoilla kokemus oli vastaavasti heikentynyt. 44 % ilmoitti kokevansa terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, kun kahden vuoden takainen luku oli 29 %.



Kuvio 18. Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi lapset ja nuoret 2019–2023 (Sotkanet).

Kohtalaisesta tai vaikeasta ahdistuneisuudesta ilmoitti kärsivänsä 22 % yläkoululaisista. Se oli lisääntynyt 7 % vuoden 2021 kyselyn tuloksista. Alueellisesti vertailtuna tulos on noussut samalle tasolle muiden alueiden kanssa. Ainoastaan Pornaisissa tulos oli hieman matalampi (19 %) ja koko maa (21 %). Lukio ja ammatillinen koulutus ei riittävästi vastauksia tulosten saamiseksi.

Koulu-uupumus oli lisääntynyt 8.–9.-luokkalaisten keskuudessa yhteensä 5 %. Tästä tyttöjen osuus oli selkeästi suurempi. Tytöistä 31 % koki koulu-uupumusta, kun poikien osuus oli 13 %. Vuodesta 2021 tyttöjen koulu-uupumus oli lisääntynyt 10 %, pojilla 1 %.

Askolassa koulutuksen ulkopuolelle jääneitä 17–24-vuotiaita oli vuonna 2021 7 % vastaavan ikäisestä väestöstä. Tilanne oli parempi mitä suurimmassa osassa verrokki alueista. Vuodesta 2020 parannusta oli tapahtunut prosentti. Syrjäytymisriskissä olevien (ei työssä, ei opiskele, ei varusmiespalveluksessa) 18–24-vuotiaiden osuus oli viimeisimpien tilastojen valossa noussut. Vuonna 2020 16 %, vuonna 2021 19 %. Erityisesti naisten kohdalla oli tapahtunut kasvua.

3.2 Työikäiset

Erytiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettujen määrä on yksi työikäisten hyvinvoinnin seurantamittari. Muissa sairausryhmissä ei ollut tapahtunut suuria muutoksia, mutta diabeteksen yleisyys oli kasvanut sekä nuoremmassa 25–39-vuotiaiden, että 40–64-vuotiaiden ikäryhmässä (kuvio 19.).

Indikaattori	Alue	Sukupuoli	2020	2021	2022
Erityiskorvattaviin lääkkeisiin diabeteksen vuoksi oikeutettuja 25 - 39-vuotiaita, % vastaavan ikäisestä väestöstä info ind. 1801	Askola	yhteensä	1,4	1,4	2,0
Erityiskorvattaviin lääkkeisiin diabeteksen vuoksi oikeutettuja 40 - 64-vuotiaita, % vastaavan ikäisestä väestöstä info ind. 1802			6,7	7,5	7,8
Erityiskorvattaviin lääkkeisiin psykoosin vuoksi oikeutetut 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä info ind. 3654			1,2	1,1	1,1
Erityiskorvattaviin lääkkeisiin reumaattisen niveltulehduksen (nivelreuma) vuoksi oikeutettuja 40 - 64-vuotiaita, % vastaavan ikäisestä väestöstä info ind. 2429			2,5	2,6	2,7
Erityiskorvattaviin lääkkeisiin reumaattisen niveltulehduksen (nivelreuman) vuoksi oikeutettuja 25 - 39-vuotiaita, % vastaavan ikäisestä väestöstä info ind. 1816			1,0	0,9	0,8
Erityiskorvattaviin lääkkeisiin sepelvaltimotaudin vuoksi oikeutettuja 40 - 64-vuotiaita, % vastaavan ikäisestä väestöstä info ind. 1823			1,5	1,8	1,9
Erityiskorvattaviin lääkkeisiin verenpainetaudin vuoksi oikeutettuja 40 - 64-vuotiaita, % vastaavan ikäisestä väestöstä info ind. 1820			4,9	4,7	4,6

Kuvio 19. Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutetut % sairausryhmittäin 2020–2022 (Sotkanet).

Työkyvyttömyyseläkettä saavien määrässä oli tapahtunut hieman laskua vuosina 2020–2022 (kuvio 20.).

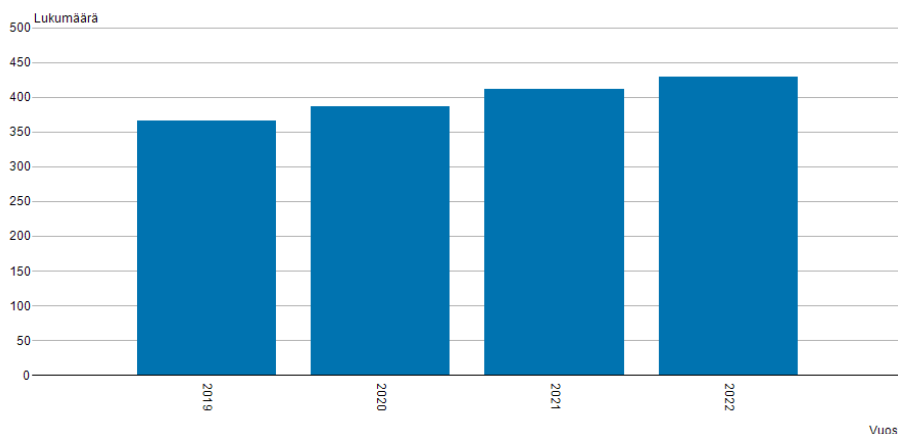
Indikaattori	Alue	Sukupuoli	2020	2021	2022
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä info ind. 306	Askola	yhteensä	5,3	5,2	4,9

Kuvio 20. Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat % (Sotkanet).

3.3 Ikäihmiset

Yli 65- ja yli 75-vuotiaiden osuus väestöstä on noususuuntainen (kuvio 21.). Vuonna 2022 yli 65-vuotiaita askolalaisia oli 1035 henkilöä (22 %) ja 75-vuotiaita 429 henkilöä (9 %). Heistä yli 94 % asui kotona. Tässä luvussa ei ole tapahtunut juurikaan muutosta lähivuosien aikana. Väestöennusteen mukaisesti vuonna 2040 Askolan väestöstä yli 12 % on yli 75-vuotiaita.

Väestö 31.12. muuttujina Vuosi. Askola, 75-, Yhteensä, Väestö 31.12..



Kuvio 21. 75- vuotiaiden määrä Askolassa 2019–2022 (Tilastokeskus).

Ikäihmisten seurantamittareista toimintakykyä mittaavat mm. kaatumiset ja putoamiset sekä lonkkamurtumat. Vuoden 2022 tilaston mukaan kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65vuotta täyttäneillä olivat lisääntyneet varsinkin askolalaisilla yli 65- vuotiailla miehillä. Ikäryhmän lonkkamurtumat olivat kuitenkin hieman vähentyneet (kuvio 22.).

Indikaattori	Alue	Sukupuoli	2020	2022
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä info ind. 3959	Askola	miehet	86,0	456,0
		naiset	214,2	147,7
		yhteensä	153,3	293,0
Lonkkamurtumat 65 vuotta täyttäneillä, % vastaavan ikäisestä väestöstä info ind. 699		miehet		
		naiset		
		yhteensä	0,8	0,7

Kuvio 22. Kaatumiset ja putoamiset sekä lonkkamurtumat 65 vuotta täyttäneillä 2020–2022 (Sotkanet).

4. Hyvinvointisuunnitelman toteutuminen 2023

4.1 Hyte-kerroin

Kunnille otettiin käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtiosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin vuoden 2023 alusta, jolloin kunnille jaettiin ensimmäistä kertaa uudistuksen jälkeinen valtiosuus. Hyte-kerroin on kannustin, jonka perusteella kuntien rahoituksen valtiosuuden suuruus määräytyy osaksi kuntien tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen. Avustus on yleiskatteellista ja siksi on tärkeää huomioida talous- ja tilinpäätösmentteltyssä arvioitavat panostukset hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimiin.

Askolan kunnan vuoden 2023 hyte-kerroin oli 52. Vuonna 2022 se oli 43 ja vuonna 2021 40. Euro-määräisenä tämä tarkoittaa hyte-rahaa 14,70 euroa/asukas (vuonna 2022 12,20). Tulosindikaattoreissa on tapahtunut parannusta vuosina 2021–2023 (keskiarvo 55- > 58 -> 62). Skaalattujen hyte-indikaattoreiden osalta parannusta on tullut vuoteen 2023 työkyvyttömyyseläkettä saaneiden 25–64-vuotiaiden kohdalla ja kokee terveydentilansa keskinertaiseksi tai huonoksi – indikaattorin kohdalla. Heikennystä tapahtui eniten kaatumisiin ja putoamisiin liittyvien hoitojaksojen 65 vuotta täyttäneiden kohdalla. Muiden indikaattoreiden kohdalla muutokset olivat pienempiä (kuvio 23.).

Indikaattori	Alue	Sukupuoli	2020	2021	2022	2023
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä, skaalattu HYTE-indikaattori info ind. 5308	Askola	yhteensä	100	100	100	41
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, skaalattu HYTE-indikaattori info ind. 5301			45	34	34	72
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, skaalattu HYTE-indikaattori info ind. 5304			50	57	42	63
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, skaalattu HYTE-indikaattori info ind. 5306			43	31	64	52
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, skaalattu HYTE-indikaattori info ind. 5307			51	54	52	100
Ylipaino, skaalattu HYTE-indikaattori info ind. 5303			66	55	55	42

Kuvio 23. Skaalatut hyte-indikaattorit 2020–2023 (Sotkanet).

Prosessi-indikaattoreissa kuntajohdon pisteet nousivat vuonna 2023 60 pisteeseen, kun vuonna 2022 pisteet olivat 20. Kulttuuri-indikaattoreita on vain yksi, siitä tulos oli viime ja tänä vuonna 0 pistettä. Liikunnan- ja perusopetuksen prosessi-indikaattoripisteet ovat vuoden 2022 tiedonkeruusta: liikunta 20 ja perusopetus 57. Keskiarvoa verratessa vuoden 2022 pistemäärä oli 24 ja vuonna 2023 34. Kaikkien indikaattoreiden maksimi pistemäärä on 100.

4.2 TEAviisari

THL:n terveydenedistämisen aktiivisuuden mittari eli TEAviisari toteutetaan kyselymuotoisena teemoittain joka toinen vuosi. Nyt käytössä olevista tuloksista uusimmat ovat keväällä 2023 toteutetut kuntajohdon ja kulttuurin tiedonkeruut. Kuntajohdossa voimavarat ovat parhaimmalla tasolla sekä seuranta ja tarveanalyysi. Kehittämiskohteita on erityisesti johtamisessa, jossa kestävän kehityksen huomiointi ja päätösten ennakoarviointi jäävät ilman pisteitä. Osallisuudessa kuntalaisfoorumien puute ja yhteiskehittämisen periaatteiden puute suunnittelussa ja päätöksenteossa laskee taas pisteitä osallisuuden osalta (kuvio 24.).

 Pisteet	2023	2021
Kuntajohto	67	22
Sitoutuminen 	66	40
Johtaminen 	50	42
Seuranta ja tarveanalyysi 	80	0
Voimavarat 	88	25
Osallisuus 	50	4

Kuvio 24. Kuntajohdon TEAviisari pisteet (THL).

Kulttuurin osalta parhaimmat pisteet tulevat seurannasta ja tarveanalyysistä, kun taas voimavaroissa ja johtamisessa on kehitettävää. Näissä kategorioissa eniten puutoksia on henkilöstöressurssissa ja kuntalaisten osallisuuden tukemisessa taloudellisesti (kuvio 25.). Molemmissa

tiedonkeruissa suunta on kuitenkin positiivinen kaikilla osa-alueilla, joten kokonaispisteet ovat parantuneet selvästi. Lisätietoa TEAviisari tuloksista löytyy osoitteessa [TEAviisari](#).

 Pisteet	2023	2021
Kulttuuri	56	39
Sitoutuminen 	53	50
Johtaminen 	46	23
Seuranta ja tarveanalyysi 	88	52
Voimavarat 	35	33
Osallisuus 	58	40
Muut ydintoiminnot 	56	33

Kuvio 25. Kulttuurin TEAviisari pisteet (THL).

4.3 Hyvinvointi-indikaattori

Uusi tiedolla johtamisen väline on Kuntaliiton Hyvinvointi-indikaattori. Se on koonti-indikaattori laaja-alaisen hyvinvoinnin mittaamiseksi. Se kuvaa tuoreinta käytettävissä olevaa tietoa hyödyn-tään läpileikkausta kuntalaisten hyvinvoinnin tilasta. Hyvinvoinnin tilaa on mahdollista seurata erityyppisten kuntaryhmien ja aluejaotteluiden osalta ja verrata kehitystä aiempiin vuosiin.

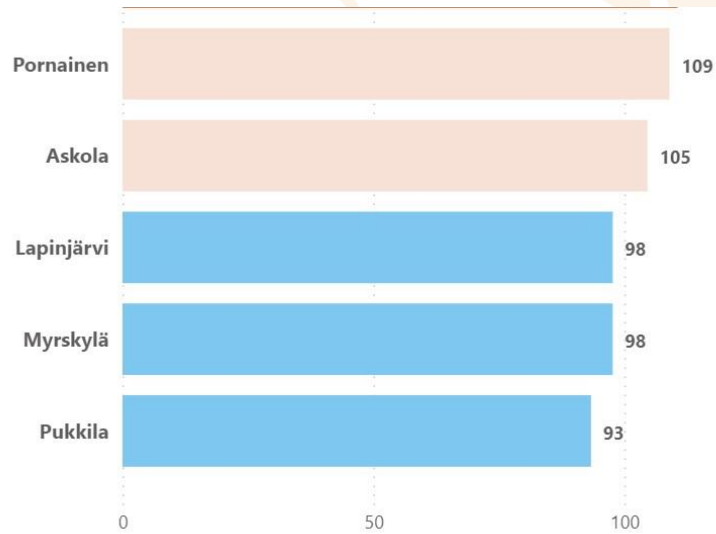
Indikaattori koostuu kolmesta osa-alueesta, joita määrittävät omat indikaattorit. Nämä suhteute-taan kaikkien kuntien keskivertovastauksiin siten, että keskiarvo saa arvon 100 ja keskivertoa huo-nommat tulokset alle 100 ja keskivertoa paremmat tulokset suuremman arvoon kuin 100.

Osa-alueet ovat Elintaso, jossa kuusi indikaattoria ovat veronalaiset tulot, /1000as., toimeentulo-tukea saaneissa kotitalouksissa asuvat henkilöt, % asukkaista, työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä, sairastavuusindeksi ikävakioitu, ahtaasti asuvat % ja koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä.

Yhteisyysuhteet, jossa neljä indikaattoria ovat perusterveydenhuollon mielenterveyskäynnit yh-teensä, / 1 000 as., erikoissairanhoidon avohoitokäynnit, psykiatria / 1000 18 vuotta täyttäneitä, poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / as. ja yhden hengen asunto-kuntien osuus kaikista asutokunnista.

Itsensä toteuttaminen, jossa kolme indikaattoria ovat äänestysaktiivisuus, pitkäaikaistyöttömät, % työvoimasta ja kirjastolainauksen kokonaismäärä.

Askolan osa-alueiden tulokset ovat: elintaso 108, yhteisyysuhteet 111 ja itsensä toteuttaminen 90 (kuvio 26.).



Kuvio 26. Hyvinvointi-indikaattori pisteet Pornainen, Askola, Lapinjärvi, Myrskylä, Pukkila 2022 (Kuntaliitto).

4.3 Askolan laajan hyvinvointisuunnitelman 2021–2025 tavoitteet ja toteuma

Kaikki kuntalaiset

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutahot	Arviointimittarit	Toteutuneet toimenpiteet 2023
Avoin ja ratkaisukeskeinen toimintatapa	Hyvinvointirakenteiden luominen ja vahvistaminen Hyte-työryhmän toiminnan rakenteiden luominen.	Hyte-työryhmä Hyte-ohjausryhmä	Vuosiraportti TEAvisari (HYTE)	Hyte-työryhmä aloittanut toimintansa 3/23. Kokoontunut viisi kertaa. Toiminnan rakenteet luotu. Kuntajohdon TEAvisari pisteet 67, edellinen luku 22 (koko maa 82). Hyte-kerroin 2023: 52, edellinen kerroin 2022:43.

	Hyvinvointityön vuosikellon luominen.	Hyvinvointikoordinaattori	Toteutunut kyllä/ei	Valtuustotasoinen vuosikello toteutunut.
	Hyvinvointitiedon hyödyntäminen päätöksenteossa, toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa.	Hyte -työryhmä Hyte -ohjausryhmä palvelualueet valtuusto	TEAvisari tulokset	Tietoa lisätty yhteisistä seurantamittareista ja niiden hyödyntämisestä kuten TEAvisari, Sotkanet ja kouluterveyskeskus.
	Hyvinvointikertomuksen ja vuosiraportin tuottaminen sekä valtuustokäsittely.	Hyvinvointikoordinaattori Hyte-työryhmä ja Hyte- ohjausryhmä Valtuusto	Hyvinvointikertomus asiakirjat TEAvisari: kuntajohto: seuranta ja tarveanalyysi (HYTE)	Toteutunut hyte-asiakirjat. Kuntajohto: seuranta ja tarveanalyysi TEAvisari pisteet 80, edellinen arvo 0 (koko maa 90).
	Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen: - HVA:n yhdenvertaisuus ja tasa-arvosuunnitelman jalkauttamista kunnassa.	Hyvinvointikoordinaattori Hyte -työryhmä	Vuosiraportti	Varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa toteutuneet yksikkökohtaiset yhdenvertaisuus ja tasa-arvosuunnitelmat. Alueellinen edistämistyö ei ole käynnistynyt.
	Päätösten vaikutusten ennakkoarviointi EVA: - käyttöönoton valmisteleminen.	Kunnan johtoryhmä	Raportointi käyttöönoton edistymisestä.	Johtoryhmän kouluttamista.
Positiivinen imago	Monikanavainen yhdenvertainen viestintä ja tiedon ajantasaisuus.	Viestintä- ja tapahtumakoordinaattori Kaikki palvelualueet	Toteutunut kotisivu uudistus ja saatu palaute.	Ulkoisessa viestinnässä käytetään Askolan kunnan verkkosivuja ja sosiaalimekanavia (Facebook, Instagram, X). Kunnan ulkoista ja sisäistä viestintää ohjaava viestintäohje on valmistunut ja

				sen jalkauttaminen on käynnistynyt. Kotisivu-uudistuksen valmistelu on käynnistetty.
	Paikallisten toimijoiden näkyvyys kunnan sivuilla/viestinnässä.	Elinvoimapäällikkö Demokratia ja toimivuus -palvelu-alue Järjestöt ja yritykset	Toteutunut kotisivu-uudistus.	Järjestöjen ja yhdistysten tapahtumia on julkaistu kunnan kotisivujen tapahtumakalenterissa.
	Kohtsiillään Askulassa julkaisu.	Nuorisotoimi, muut palvelualueet Järjestöt ja seurat Yritykset	Julkaisu 3krt/v.	Julkaisut ovat toteutuneet kolme kertaa vuodessa.
Turvallinen, osallistava ja viihtyisä elinympäristö	Esteettömyyden edistäminen.	Esteettömyystyöryhmä Kaikki palvelualueet Kunnanhallitus	Esteettömyyskartoitukset, raportointi ja toimenpide-ehdotukset.	Esteettömyyskartoitus 6/23 Monninkylässä. Raportissa tehty toimenpiteiden luokittelu ja niiden vastuutahot. Raportoitu johtoryhmää, neuvostoja ja edustajien kautta kunnanhallitusta. Työryhmä kokoontunut 3 krt vuoden aikana. Esteettömyysdiplomit myönnetty Monninkylän alakoululle ja Askola-Areenalle. Vammaisneuvosto osallistunut esteettömyystyöryhmän toimintaan sekä kunnan uimaran kunnostamisen suunnitteluun.

	Tapahtumat, messut ja myyjäiset.	Viestintä- ja tapahtumakoordinaattori Kaikki palvelualueet Järjestöt, seurat ja yritykset Kuntalaiset	Toteutuneet tapahtumat, kävijämäärät ja saatu palaute.	-ikäasumisen messut 3/23 osallistujia n. 350 -veteraanipäivä 4/23 osallistujia 100-150 -kaatuneiden muistopäivä 5/23 - koko perheen kuntailta 6/23 osallistujia n. 150 -Askolan kaunein piha kilpailu kesä/23 viisi osallistujaa kilpailuun -Pellehyppy-show 8/23 - Ikäihmisten virkistyspäivä 9/23 osallistujia n. 60 - Liikenneturvan ja ept pajapäivä 9/23 osallistujia n. 60 -Omakoti-messut 10/23 -kuntalaisilta: Lasten ja nuorten hyvinvointi 11/23 osallistujia n. 70. -Joulumyyjäiset -Itsenäisyyspäivänjuhla.
	Ruman koreeks - lähiympäristön siivouskampanja.	Nuorisosihteeri Elinvoimapäällikkö Hyvinvointi-koordinaattori Järjestöt ja kuntalaiset	Toteutunut keran vuodessa, osallisuus ja saatu palaute.	Toteutunut 4/23 kuntalaisten ja koululaisten kampanjana. Kaikki koulut osallistuivat kampanjaan aktiivisesti. Kuntalaisten siivoustalokoo päivään osallistuminen vaihtelevaa. Palautteesta nousee esiin tarve tiivistää

				entisestään järjestöyh- teistyötä tapahtuman järjestämisessä.
Virkistyspaikkojen kehittäminen sekä liikuntapaikkojen kehittäminen ja kunnossapito.	Hyte -työryhmä Elinvoimapäällikkö Osaaminen ja elä- mänlaatu - palve- lualue Elinympäristö pal- velualue Työllisyyspalvelut	Vuosiraportti: to- teutuneet toi- menpiteet.		Monninkylän lähiliikun- tapaikka on aidattu ja salibandykentälle asen- nettu valot. Monitoimikenttä Juornaankylään. Moukaririnki- ja häkki Kirkonkylän urheiluken- tälle. Takajärven uimarannan kunnostus.
Toteutetaan kun- talaiskyselyt säännöllisesti.	Demokratia ja toi- mivuus -palvelu- alue Hyvinvointikoordi- naattori Elinvoimapäällikkö Kuntalaiset	Hyvinvointikysely toteutunut, vas- tausprosentti ja saatu palaute.		Kuntalaiskysely toteu- tettu keväällä23. Vas- taajia 207, vastauspro- sentti alle 5 %. Tulokset käyty läpi ilta- koulu, neuvostot, jory. Tulokset palvelualueiden käytettävissä ja niistä tiedotettu kuntalaisia. Kuntalaiset pitävät tär- keänä kyselyitä ja niiden tuloksista tiedottamista.
Yhteisöllisyyttä ja osallisuutta mah- dollistavat koh- taamispaikat.	Työllisyyskoordi- naattori Hyvinvointikoordi- naattori	Kohtaamispaik- kojen toteutumi- nen. Vuosiraportti		Olkkaritoiminnan käyn- nistyminen 9/23 Koh- taamossa. Tilat mahdol- listivat lisäksi Manner- heimin lastensuojeluliit- ton perhekahvilan käyn- nistymisen kirkonkylällä.
Järjestötapaami- set ja kyläillat	Nuorisosihteeri, Elinvoimapäällikkö	Toteutuneet ti- laisuudet ja		Järjestötapaamiset to- teutuneet 3/23 ja 9/23. Osallistujia 16 ja syksyllä

	toteutuvat säännöllisesti.	ja Hyvinvointikoordinaattori Järjestöt Kunnanjohtaja	osallistujamäärät. TEAviisari (HYTE)	10, osa osallistujista edusti useampaa kuin yhtä järjestöä. Kyläilta- kesätapahtuma 6/23, osallistujia n.150. TEAviisari (ei tiedonkeruuta v.23).
	Neuvostot ja valtuustot kokoontuvat säännöllisesti, yhteistyön tiivistäminen kunnanvaltuuston kanssa.	Hyvinvointikoordinaattori Nuorisosihteeri Neuvostot ja valtuusto	Tapaamiset toteutuneet 4krt/v. Kunnan valtuuston ja neuvoston ja neuvoston iltakoulu 1krt/v.	Vanhusneuvosto koostunut 5krt. Vammaisneuvosto 4krt. Nuorisovaltuusto 7krt. Kaikissa vaikuttamistoimielimissä edustaja hallituksesta. Vanhus- ja vammaisneuvoston edustajat osallistuivat iltakouluun 8/23.
Kehittyvät ja ennaltaehkäisevät hyvinvoinnin ja terveyden edistämispalvelut	Ravitsemussuunnitelma	Hyte -työryhmä Ruoka -vastuuyksikkö Osaaminen ja elämänlaatu -palvelualue	Ravitsemussuunnitelma on tehty.	Ravitsemussuunnitelma valmis varhaiskasvatuksen osalta.
	Saavutettavat ja jalkautuvat kulttuuri- ja kirjasto-palvelut.	Viestintä- ja tapahtumakoordinaattori Kulttuuri- ja kirjastotoimi	Kirjastokäynnit ja muut toteutuneet tapahtumat/kävijämäärät. Omatoimikirjaston käyttöönoton edistyminen.	Painopiste on tänä vuonna ollut lapsissa ja nuorissa. Yhteistyötä on lisätty lapsiperheiden, päiväkotien ja koulujen kanssa ja näin parannettu palvelujen saavutettavuutta. Askolan koululaiset lukemaan -hanke, AUF - kulttuurin

			TEAvisari (HYTE)	<p>saavutettavuus hanke ja Lamppu-hanke sisältäen pehmovalit ja satujoojaa päiväkotiryhmille tuovat kirjastoa ja kulttuuria kaikille saavutettavaksi. Säännölliset kouluvierailut, kirjaston käyttökoulutukset alakouluilla ja kirjavinkkaukset kaikissa luokissa. Lisäksi tarjonnassa on podcasteja ja striimauksia.</p> <p>Kirjaston lukuja: Tapahutumia 31.8. mennessä 70, osallistujia yli 2000, fyysiset kävijät kirjastossa 15.000.</p> <p>Itsepalvelukirjasto palvelun käyttöönotto. Palvelee asiakkaita kaikkina kirjaston aukiolopäivinä klo 9 alkaen.</p> <p>Kulttuurin TEAvisari pisteet 56, edellinen 39 (koko maa 71).</p>
Toimivat yhteydet	Toimiva yhteistyö HVA:n kanssa.	Kunnan johtoryhmä Kaikki palvelualueet	Toimivat yhteistyö- ja toimintamallit.	Kunnan valtuusto hyväksyi Itä-Uudenmaan kuntien ja Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen välisen strategisen yhteistyösopimuksen 8/23.

Lapset, nuoret ja lapsiperheet

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutahot	Arviointimittarit	Toteutuneet toimenpiteet 2023
Kehittyvät ja ennalta-ehkäisevät hyvinvoinnin- ja terveyden edistämispalvelut	Lapsiperheiden hyvinvoinnin tukeminen ja vahvistaminen: Yhteistyö perheiden kanssa. vahvistetaan välittävää toimintakulttuuria ja matalan kynnyksen puheeksi ottoa perheiden hyvinvoinnin ja vanhemmuuden tukemiseksi. Mahdollistetaan perheille kohtaamispaikkoja ja vertaistukea. Edistetään lasten- ja perheiden palveluiden ja harrastusmahdollisuuksien yhdenvertaisuutta.	Osaaminen ja elämänlaatu -palvelualue Hyte -työryhmä Hyvinvointikoordinaattori Elinympäristö palvelualue Työllisyyspalvelut Seurakunta, järjestöt ja yritykset Kuntalaiset	Positiivinen vaikutus kouluterveyskyselyn tuloksiin: - tyytyväinen tällä hetkellä elämänsä % - kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi % TEAvisari (HYTE) - kokenut vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana % - kokenut vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten henkistä väkivaltaa vuoden aikana % - keskusteluvaikeudet vanhempien kanssa % - nukkuu arkisin alle 8 tuntia % Lapsiperheiden pienituloisuusaste, ahtaasti	Kouluterveyskyselyn tulokset kohdassa Indikaattoritiedon ja muun tiedon osoittama hyvinvointi vuonna 2023. Varhaiskasvatuksessa huoltajien asiakastyytyväisyyskysely kevät23, jonka avulla kartoitettu yhteistyötä varhaiskasvatuksen ja perheiden välillä. Asteikolla 1-5 keskiarvoksi saatu 4,1. Perheille ja huoltajille on järjestetty erilaisia tapahtumia, jotka tukevat osallisuutta ja mahdollisuutta perheiden kohtaamiseen. Lasten osallisuutta on mahdollistettu lasten kokouksin, joissa lapset saavat suunnitella toimintaa, lapsille tehty asiakastyytyväisyyskysely. Opetustoimessa yhteistyötä perheiden kanssa on edistetty säännöllisellä viestinnällä, järjestämällä vanhempainiltoja sekä osallistamalla vanhempainyhdistyksen toimintaan. Ruoka- ja siivouspalvelut toteuttaneet asiakaskyselyn kaikille asiakkailleen. Perhepolku - vanhemmuuden ja perheiden tukemisen pilotti yläkoulun

			asuvien lapsiperheiden osuus %, toimeentulotukea saaneet lapsiperheet %	<p>71k.vanhemmille. Infotilaisuudessa 17 osallistujaa kaikista pilottikouluista.</p> <p>Kirjasto- ja kulttuuripalvelut ovat lisänneet yhteistyötä lasten, nuorten ja perheiden kanssa ja sitä kautta myös palveluiden yhdenvertaisuus on parantunut. Palvelut ovat jalkautuneet mm. kaikille kunnan kouluille.</p> <p>Nuorisopalveluiden Junnulinke toiminta jalkautui kevätkaudella säännöllisesti kylille. Junnulinkeun olivat tervetulleita lasten ja nuorten lisäksi myös vanhemmat.</p> <p>Nuorisopalvelut järjestivät kesällä maksutonta pop-up toimintaa kylillä. Teemoina pallo- ja mökkipelit ja olympialaiset. Melontaa järjestettiin 4krt/kesällä (maksuton).</p> <p>Liikuntapalveluiden maksuton vauva - vanhempi jumppa viikoittain Kohtamolla.</p> <p>Kuntalaisten olohuonetoiminta on avoinna lapsiperheille ja nuorille. Olohuoneessa on mahdollista tavata muita samassa elämäntilanteessa olevia tai toisaalta luoda kontakteja ylisukupolisesti.</p> <p>MLL Lapsiperheiden perhekahvila toiminta</p>
--	--	--	---	---

				<p>Monninkylässä ja Kirkonkylällä ja seurakunnan perhekerho mahdollistaa kohtamista ja vertaistukea. Kerran viikossa kirkonkylällä on toteutunut MLL perheliikunta tunti, jossa kävijöitä on ollut runsaasti.</p> <p>Välituntitoimintaa ei ole päästy aloittamaan resurssipuutosten takia.</p>
Ajantasainen palveluverkko	Lapsi- ja perhefoorumien toimiva konseptointi.	<p>Osaaminen ja elämänlaatu -palvelualue</p> <p>Hyvinvointikoordinaattori</p>	Vuosiraportti	Asia ei ole edennyt vuonna 2023.
Kehittyvät ja ennaltaehkäisevät hyvinvoinnin- ja terveyden edistämispalvelut	<p>Kunnan ravitsemussuunnitelma, joka sisältää myös lasten ja nuorten terveellisen ravitsemuksen edistämisen.</p> <p>Yläkoulun aamupalakokeilun käynnistyminen.</p>	<p>Osaaminen ja elämänlaatu -palvelualue</p> <p>Ruoka - vastuuyksikkö</p> <p>Hyte -työryhmä</p> <p>Paikalliset yritykset</p>	<p>Positiivinen vaikutus kouluterveyskyselyn tuloksiin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ei syö aamupalaa joka arki-aamu - ei syö koululounasta päivittäin - ylipaino % ja ylipainon yleisyys % (HYTE) - kouluruokailusuositukset TEAviisari (HYTE) <p>Vuosiraportti</p> <p>Saatu palaute.</p>	<p>Ravitsemussuunnitelma tehty varhaiskasvatuksen osalta.</p> <p>Ruokapalveluissa otettu käyttöön uusi tuotannonohjausjärjestelmä PoweResta, jonka avulla on saatu optimoitua ravitsemussuosituksen toteuttamista varhaiskasvatuksessa ja kouluruokailussa.</p> <p>Aamupalakokeilu ei ole käynnistynyt, koska yhdenvertaisuutta ei pystytä varmistamaan oppilaiden koulukyydityksistä johtuen.</p>

	<p>Mahdollistetaan lapsi-/nuori lähtöisiä yhdenvertaisia matalan kynnyksen harrastusmahdollisuuksia ja lisätään tietoisuutta niistä.</p> <p>Käynnistetään Harrastamisen Suomi -mallin linkkubussi-toiminta.</p> <p>Aktivoidaan lapsia liikkumaan koulupäivän aikana ja koulumatkoilla.</p> <p>Tuetaan harrastuseurojen ja vapaa-ajanjärjestöjen toimintaa.</p>	<p>Osaaminen ja elämänlaatu -palvelualue</p> <p>Elinympäristö palvelualue</p> <p>Järjestöt ja seurat</p>	<p>Positiivinen vaikutus kouluterveyskyselyn tuloksiin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vähintään tunnin päivässä liikkuvat % - jokin harrastus vähintään kerran viikossa <p>MOVE! -mittausten tulokset</p> <ul style="list-style-type: none"> - fyysinen toimintakyky <p>TEAvisari (HYTE)</p> <p>Vuosiraportti</p>	<p>Harrastamisen Suomi: Junnulinkeksi toimi alkuvuodesta kesään asti kolmena iltana viikossa.</p> <p>Koulun jälkeistä lautapelikerhoa järjestettiin keväällä Juornaankylällä ja Särkijärvellä yhteensä 10krt.</p> <p>Seurojen ja järjestöjen toimintaa pyritään tukemaan järjestöiltojen kautta, järjestämällä maksuttomia tiloja käyttöön ja tukemalla viestintää.</p>
<p>Palveluiden saataavuus ja saavutettavuus</p>	<p>Mahdollistetaan omatoimista liikkuamista:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liikuntapaikkojen kehittäminen ja kunnossapito kokokunnan alueella. 	<p>Osaaminen ja elämänlaatu -palvelualue</p> <p>Elinympäristö palvelualue</p>	<p>Vuosiraportti</p> <p>Saatu palaute.</p>	<p>Hyvinvointikortin lanseeraus, motivointia omatoimiseen liikkumiseen ja harrastamiseen.</p>
<p>Turvallinen, osallistava ja viihtyisä elinympäristö</p>	<p>Lasten ja nuorten psyykkisen hyvinvoinnin tukeminen ja vahvistaminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - resursoidaan riittävästi lasten ja nuorten palveluihin, opetustoimeen ja 	<p>Osaaminen ja elämänlaatu -palvelualue</p>	<p>Positiivinen vaikutus kouluterveyskyselyn tuloksiin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus % 	<p>Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen Kiusaamiselta, häirinnältä ja väkivallalta suojaamisen- suunnitelma päivitetty ja hyväksytty lautakunnassa.</p> <p>Opetustoimessa on panostettu lukuvuoden 23-24 alusta koulunkäyntiin kiinnittymiseen, ryhmäytymiseen, vuorovaikutustaitojen</p>

<p>ennaltaehkäisevään jalkautuvaan työhön.</p> <p>-tiivistetään moniammatillista yhteistyötä ja vahvistetaan välittämisen ja puuttumisen kulttuuria.</p> <p>-yläkoulun hyvinvointityössä Lyhty-hyvinvointityömallin jatkaminen ja vahvistaminen.</p> <p>-vahvistetaan ennalta ehkäisevän päihdetyön toimintamallia (neljä tuullen malli HVA).</p> <p>-jalkautetaan työskentelymalleja nuorempiin ikäluokkiin.</p>	<p>Hyte -työryhmä ja Hyte -ohjausryhmä</p> <p>Ehkäisevän päihdetyön moniammatillinen työryhmä</p> <p>Järjestöt, seurat ja kuntalaiset</p>	<p>- koulukiusattuna vähintään kerran viikossa %</p> <p>- ei yhtään läheistä ystävää%</p> <p>- ei koe olevansa tärkeä osa luokka- eikä koulu yhteisöä%</p> <p>- koulu-uupumus %</p> <p>- tyytyväinen elämänsä tällä hetkellä %</p> <p>TEAviisari: HYTE</p> <p>- syrjäytymisriskissä olevat nuoret ja nuoret aikuiset %</p> <p>- koulutuksen ulkopuolelle jääneet 1724-vuoti- aatt % (HYTE)</p> <p>- käyttää päivittäin tupakkatuotetta tai sähkötu- pakkaa %</p> <p>- nuuskaa päivit- täin%</p> <p>- käyttää alkoholia viikoittain %</p> <p>- tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa%</p>	<p>vahvistamiseen ja poissaolojen ennaltaehkäisemiseen ja niihin puuttumiseen.</p> <p>71k oppilaille, lukion 11k ja Carreerian oppilaille järjestetty ryhmäytyspäivät ja lisäksi 71k. oppilaille lisäryhmäytystunnit.</p> <p>Nuorisotoimen ja koulukuraattorin pitämät Kiva-oppitunnit 71k oppilaille.</p> <p>Lukion hyvinvointitunnit ja hyvinvointiviikko toteutuneet.</p> <p>Nuorisotoimi jalkautui kesän ja syksyn aikana aktiivisesti.</p> <p>Elokuussa 2023 järjestettiin Amazing Askola -tapahtuma, jossa haastettiin kunnan aikuisia jalkautumaan ja kohtaamaan nuoria. Tapahtumaan osallistui kaksi vanhempaa. Nuoria oli paikalla runsaasti.</p> <p>Elokuussa järjestettiin liikenneturvan tapahtuma Ford Mustang racing, jonka jatko tapahtumana järjestettiin syyskuussa Pajapäivä Carreerian parkkipaikalla. Tapahtuma oli suunnattu nuorille, lapsille ja lapsiperheille päätemaana liikenneturvalisuus. Osallistujia oli noin 60.</p> <p>Ehkäisevän päihde- sekä mielenterveysviikkoon liit- tyen yläkoululla järjestettiin vk46 Camera obscura</p>
---	---	--	--

<p>Turvallinen, osallistava ja viihtyisä elinympäristö</p>			<p>- kokeillut kannabista vähintään kaksi kertaa%</p> <p>- kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran%</p> <p>Vuosiraportti</p> <p>Palvelualueilta saatu palaute.</p>	<p>tapahtuma, jonka tavoitteena on nuorten ehkäisevän päihdetyö, mielenterveyden edistäminen ja sosiaalinen vahvistaminen. Se toteutetaan yhdessä nuorten, koulun- ja nuorisotoimen henkilöstön kanssa.</p> <p>Starttipajalla järjestettiin ehkäisevän päihdetyön viikolla Käsi Kädessä - tapahtuma, jonka teemana oli päihde- ja mielenterveystyö. Tapah- tumassa on mukana SETA sekä Lasten ja nuorten Sää- tiöltä kokemusasiantuntija Elina Gustafsson. Kävijöitä 50.</p> <p>Resurssi: alakoulujen kasva- tusohjaaja (hankerahoitus) aloittanut 1.8.23.</p>
	<p>Lasten- ja nuorten osallisuuden vahvistaminen;</p> <p>-nuorisovaltuuston aktiivinen rooli, osallistuminen toiminnan suunnitte- luun, kyselyt ja monikanavainen palaute- mahdollisuus.</p>	<p>Osaaminen ja elä- mänlaatu - palve- lualue</p> <p>Nuorisovaltuusto</p>	<p>Nuorisovaltuus- ton pöytäkirjat.</p> <p>Toteutuneet ky- selyt ja saatu pa- laute.</p> <p>Vuosiraportti</p>	<p>Nuorisovaltuusto on kokoon- tunut 7 kertaa.</p> <p>Yläkoulun oppilaskunta ja luottamusoppilastoiminta.</p> <p>Nuorisopalveluissa nuorilla on mahdollisuus antaa jat- kuvaa palautetta, ideoita ja ehdotuksia suoraan nuoriso- työntekijöille tai sosiaalisen median kanavien kautta.</p> <p>Nuorten ideoita ja ehdotuk- sia pyritään toteuttamaan aina mahdollisuuksien mu- kaan.</p>
<p>Avoin ja ratkaisukes- keinen toimintatapa</p>	<p>Tarkastellaan mah- dollisuutta hakea</p>	<p>Hyte -työryhmä</p>	<p>Ehdotus asian etenemisestä.</p>	<p>Vaatii vielä lisäselvittelyä, valmistelua ja arviointia siitä</p>

	"lapsi ystävällinen kunta" hankkeeseen.	Kunnan johtoryhmä Kunnanhallitus		riittääkö resurssit hankkeen laadukkaaseen läpiviemiseen.
--	---	-------------------------------------	--	---

Työikäiset

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutahot	Arviointimittarit	Toteutuneet toimenpiteet vuonna 2023
Kehittyvät ja ennaltaehkäisevät hyvinvoinnin- ja terveyden edistämispalvelut	<p>Työllisyysmahdollisuuksien tukeminen</p> <p>Työllisyyspalveluissa vahvistetaan ja tuetaan asiakkaan työkykyyn liittyviä elämänhallintataitoja kuntouttavan työtoiminnan avulla.</p> <p>Työnhaku taitojen ja valmiuksien vahvistaminen.</p> <p>Työnhakuasiakirjojen ajantasaisuuden varmistaminen.</p> <p>Elinvoiman mahdollisuuksien tukeminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Askola-lisän käyttö kannustimena - yritysyhteistyön vahvistaminen. 	<p>Työllisyyspalvelut</p> <p>Elinvoimapäällikkö</p>	<p>Asiakkaiden työllistyminen.</p> <p>Sovari vaikutusmittari (sosiaalisen vahvistumisen mittari)</p> <p>Kykyviisari (työ ja toimintakyvyn itsearviointimenetelmä)</p> <p>Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat % (HYTE)</p>	<p>Toiminnan painopiste kunnan työllisyystoimessa on muuttunut vahvemmin avoimille työmarkkinoille suuntaavaksi lyhyempi kestoiseksi palveluksi kuntouttavan työtoiminnan siirryttyä hyvinvointialueen järjestämistä vastuulle.</p> <p>Yhteistyötä on vahvistettu yhteistyössä elinvoiman kanssa kartoittaen työllistymisen mahdollisuuksia ja mahdollisia kohtaantongelmia.</p>
Turvallinen, osallistava ja viihtyisä elinympäristö	Omatoimisen virkistytymisen ja liikkumisen mahdollisuudet.	<p>Osaaminen ja elämänlaatu - palvelualue</p> <p>Elinympäristö palvelualue</p>	<p>Sairastavuusindikaattorit</p> <p>Eryityskorvattaviin lääkkeisiin oikeutetut %. Vuosiraportti ja saatu palaute.</p>	<p>Liikunnanohjaajan puistojumput ja muut maksuton liikuntaryhmätarjonta.</p> <p>Maauimala ja muut yleiset liikuntapaikat kuntalaisten käytettävissä.</p>

Ikäihmiset

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutahot	Arviointimittarit	Toteutuneet toimenpiteet vuonna 2023
Kehittyvät ja ennaltaehkäisevät hyvinvoinnin- ja terveyden edistämispalvelut	Ehkäistään yksinäisyyttä: - matalan kynnyksen kohtaamispaikat - ystävöimintä - digitaitojen vahvistaminen - toimintakalenterin käyttöönotto.	Hyte- työryhmä ja Hyte- ohjausryhmä Osaaminen ja elämänlaatu - palvelualue Elinympäristö palvelualue Järjestöt, yhdistykset ja seurat	Raportointi toimintojen aloituksesta ja edistymisestä. Mahdollisesti toimintojen osallistujamäärät ja saatu palaute.	Kohtaamon Olohuonetoiminta alkoi 9/23. Mielenhyvinvointi -tapaamiset Kohtaamalla yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Kävijämäärä keskiarvo: 9. Kirjastolla järjestetään kerran viikossa senioreiden digikahvit ja lisäksi Digi-velho on apuna digitaitojen vahvistamisessa. Eläkeliiton vapaaehtoiset ulkoiluttavat Mäntyrinteen asukkaita säännöllisesti ja tarinatuvat kokoontuvat Juornan- ja Monninkylässä. Lisäksi kerhotoimintaa järjestetään Palvelukeskus Mäntyrinteellä kerran viikossa.
	Tuetaan toimintakykyä mahdollisimalla monipuolista harrastamista.	Hyte- työryhmä ja Hyte - ohjausryhmä Osaaminen ja elämänlaatu - palvelualue Elinympäristö palvelualue Järjestöt, yhdistykset, seurat ja yritykset	Kaatumisiin ja puutoamisiin liittyvät hoitajakset 65 vuotta täyttäneillä, sotkanet (HYTE) Lonkkamurtumien määrä, sotkanet Vuosiraportti Saatu palaute.	Liikunnanohjaajan järjestämät maksuttomat liikuntaryhmät ja liikuntauhetket eri tapahtumien yhteydessä. Kirjasto järjestää yhteisöllisiä tarinapiirejä säännöllisesti. Eläkeliitto Askolan yhdistys järjestää monipuolista liikuntaa viikoittain; mölkkyä, keilausta, kimppakävelyä ja kuntosali harjoittelua. Kulttuuritapahtumia on lisäksi useita vuoden aikana ja lisäksi muut säännölliset tapaamiset mm. tarinatuvat mahdollistavat sosiaalisen verkoston ylläpitoa.
Turvallinen, osallistava ja	Mahdollistetaan omannäköinen,	Hyte -työryhmä ja Hyte -ohjausryhmä	Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, sotkanet	Esteettömyystyöryhmä toteutti vuonna 2023 kartoituskävelyn

viihtyisä elinympäristö	turvallinen ja sujuva arki: - esteettömyyden edistäminen - toimivat asiointi- ja kuljetuspalvelut - tupatuki -hankkeen toimet.	Esteettömyystoimikunta	Kotona yksin asuvat 75 vuotta täyttäneet, sotkanet Esteettömyystoimikunnan raportit Tupatuki hankkeen osallistujat Askolassa ja hankeraportit.	Monninkylässä ja siitä tehty raportti toimenpideluokituksineen. Asiointi- ja kuljetuspalvelu liikennöi keväällä 3krt/vk, syksyllä 2krt/vk. Palvelun hinta 3e/suunta. Palvelussa matkustajia keskimäärin 100/kk. Tupatuki -hanke tehnyt 11/23 mennessä yli 20 tupatukikäyntiä, joissa asiakkaan keski-ikä 79 v. Turvalaitteita on asennettu noin 50, huoli-ilmoituksia tehty 4. Tupatuen tapahtumissa ja jalkautumisissa kohdattu yli 300 ikäihmistä.
	Tuetaan osallisuutta ja toimijuutta: - lisätään tietoutta osallistumisen mahdollisuuksista - mahdollistetaan palautteen antamista monikanavaisesti - tiivistetään yhteistyötä eri toimijoiden välillä - tuetaan vanhusneuvoston aktiivista roolia.	Hyte -työryhmä ja hyte -ohjausryhmä Hyvinvointikoordinaattori Viestintä- ja tapahtumakoordinaattori Vanhusneuvosto Järjestöt, yhdistykset ja seurakunnat	Vanhusneuvoston pöytäkirjat. Vuosiraportti Saatu palaute.	Eläkeliiton kanssa tehtävä yhteistyö on tiivistä. Heidän kautta on tiedotettu ja viestitty tapahtumista ja kyselyistä ja edustaja on mukana kunnan hyte-työryhmässä. Eri toimijoiden kanssa on järjestetty yhdessä tapahtumia/tapaamisia, joiden avulla myös muiden toimijoiden välistä yhteistyötä on edistetty. Vanhusneuvosto on osallistunut kunnan eri tapahtumiin ja viestinyt sitä kautta myös toiminnastaan ja osallistumismahdollisuuksista. Senioritalokysely toteutettu ja kartoitusta jatkuu yhteistyössä vanhusneuvoston kanssa.

4.4 Hyvinvointialueen hyvinvointikertomustyö

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen ensimmäinen alueellinen hyvinvointikertomus on valmisteilla. Sen luonnon on ollut kunnissa nähtävillä ja alueellisilla vaikuttamistoimielimillä on myös ollut mahdollisuus sen kommentointiin.

5. Johtopäätökset

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä on tehty kunnassa monialaisesti ja poikkihallinnollisesti vuonna 2023. Hyvinvointiryhmä aloitti toimintansa ja yhteistyötä on tehty myös kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Vuosiraportin laatimistyötä on tehty ensi kertaa monialaisesti. Tästä on saatu hyviä kokemuksia ja lisää eväitä siihen, miten laadintaprosessia tulee kehittää eteenpäin tuleville vuosille.

TEAvisari tuloksista nousee esille kehityskohteena osallisuuden kehittäminen. Tarve sen kehittämiseen tulee esiin myös muista tuloksista ja saaduista palautteista. Osallisuus on sitä, että yksilö kokee voivansa vaikuttaa, tulevansa kuulluksi ja olevansa osa yhteisöä. Osallisuutta voidaan usein lisätä hyvin yksinkertaisillakin toimenpiteillä, kuten avoimella päätöksenteolla ja tiedottamisella, mahdollistamalla palautteen antoa, selvittämällä kuntalaisten mielipiteitä sekä ottamalla kuntalaiset mukaan jo suunnitteluvaiheessa.

Osallisuutta halutaan kunnassa edistää pitkäjänteisesti ja monia toimia osallisuuden lisäämiseksi onkin jo tehty. Tärkeä asia on ollut tiedottamisen lisääminen sekä vaikuttamistoimielinten aktiivinen toiminta ja niiden suora yhteys päättäviin elimiin. Palvelualueilla on hyödynnetty kokemusasiantuntijoita palveluiden suunnittelussa ja tänä vuonna toteutettiin lisäksi kuntalaiskysely sekä muita kyselyitä palvelujen suunnittelua koskien. Kuntalaisten kanssa suunniteltiin yhdessä osallistavaa budjetointia ja eri toimijoiden kanssa järjestettiin tapahtumia. Osallisuutta toteutettiin myös Hyte-työryhmässä sekä järjestämällä kuntalais-, järjestö-, ja yritysilloja. Tästä osallisuutta on hyvä jatkaa ja toimia sen edistämiseen on suunniteltu myös vuodelle 2024.

Indikaattori- ja kokemuspohjainen tieto antaa yhdessä laajaa kuvaa askolalaisten hyvinvoinnista ja sen kehityksestä. Lasten ja nuorten osalta voidaan todeta, että suurin osa lapsista voi hyvin. Eriytyisen ilahduttavaa on se, että lapset ja nuoret pääsääntöisesti kokevat terveydentilansa hyväksi ja varsinkin pojat ovat tyytyväisiä elämäänsä. Huolestuttavaa on kuitenkin tyttöjen heikentynyt kokemus omasta hyvinvoinnista. Ahdistuneisuus on myös lisääntynyt lasten ja nuorten keskuudessa. Nämä ilmiöt ovat valtakunnallisia ja näyttää siltä, että koronan vaikutuksista ei ole toivuttu. Vielä ei ole tutkimustietoa siitä, onko koronan lisäksi mahdollisesti muut asiat vaikuttaneet siihen, että varsinkin tyttöjen hyvinvointi on heikentynyt edelleen poikien selviytyessä paremmin pandemian vaikutuksista.

Huolestuttavaa on myös lasten ja nuorten säännöllisen ateriarhythmin ja riittävän unen heikentynyt tai ennestään heikko tilanne. Tästä seurauksena voi olla välipalakuulttuurin ja esimerkiksi energia- tuotteiden lisääntynyt kulutus, josta osaltaan voi olla seurauksena lasten ja nuorten ylipainon lisääntyminen. Toinen ylipainon lisääntymiseen liittyvä asia on arkiliikkumisen vähentyminen. Osa lapsista ja nuorista harrastaa ja liikkuu hyvin aktiivisesti, kun taas osan arkielämä on passiivisempää. Päihteiden käytössä humalahakuinen juominen on myös asia, joka nousee huolestuttavana asiana esille vuoden 2023 kouluterveyskyselyssä sekä sähkötupakan käytön lisääntyminen myös nuoremmissa ikäluokissa.

Lasten ja nuorten hyvinvointiin vaikuttaminen on pitkäjänteistä ja se vaatii monipuolista yhteistyötä niin perheiden, lasten ja nuorten sekä eri alojen ammattilaisten kesken. Kunnan näkökulmasta kotien ja vanhempien saavuttaminen ja osallistuttaminen on koettu haasteelliseksi. Järjestettyihin tukitoimiin, tapahtumiin ja tempauksiin osallistuminen on ollut vähäistä. Työikäisten hyvinvoinnista saatiin joiltain osin tietoa kuntalaiskyselyn kautta. Tuloksista ilmeni, että työikäisten kannalta perhe ja läheiset, luonnosta nauttiminen sekä toimivat palvelut ovat hyvinvointia lisääviä tekijöitä. Kun taas kiire ja stressi työasioista ja taloudellisesta tilanteesta heikensi hyvinvoinnin kokemusta.

Perheiden moninaiset haasteet voivat antaa ymmärrystä myös siihen, miksi osallistuminen ja osallisuus voidaan kokea haasteellisiksi. Tämä on seikka, johon pyritään löytämään keinoja tulevana vuonna ja myös hyvinvointisuunnitelman toimissa. Yhteistyön tiivistäminen hyvinvointialueen kanssa on myös tarpeellista erityisesti lasten, nuorten ja perheiden ennalta ehkäisevän työn kannalta. Tarvitaan alueellisia suunnitelmia ja ohjelmia, joita voidaan lähteä monialaisesti toteuttamaan ja sitä kautta tukemaan kuntien työtä, mutta ennen kaikkea saamaan vaikuttavuutta ja konkreettisia toimia kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi.

Työllisyystilanne kunnassa on verrattain hyvä ja pitkäaikaistyöttömien määrä on laskenut. Tapa25 lakimuutos tuo suuria muutoksia työllisyyspalveluihin tulevina vuosina ja vuosi 2024 tulee olemaan pitkälti valmistelua näihin muutoksiin. Alueellinen valmistelutyö on aloitettu ja Askolan kunta on tässä valmistelussa myös tiiviisti mukana.

Ikäihmisten osuus kunnan väestöstä on lisääntynyt ja osuus kasvaa myös tulevina vuosina. Vuonna 2023 panostettiin monin toimin ikäihmisten toimintakyvyn lisäämiseen ja ylläpitoon. Ikäihmisten asumistarpeita selvitettiin kyselyllä keväällä 2023, jonka kunnanhallitus teetti yhteistyössä vanhusneuvoston kanssa. Kyselyn tulokset osoittivat, että kunnassa on tarvetta senioriasumiselle ja ikäihmisten asumisen vaihtoehtojen selvittämistä on tarpeen jatkaa.

Asumisen ennakointia ja turvallista asumista edistettiin myös Tupatuki hankkeessa, jolle saatiin jatkoa yhteistyössä Pornaisten kunnan kanssa. Hankkeen sisältä on noussut esiin ikäihmisten moninainen palvelutarve ja palveluiden saavuttavuuden haasteet. Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalveluissa on erityisen tärkeää, että jatkossakin palveluverkko on saavutettavissa muutoinkin kuin sähköisesti. Kolmannen sektorin rooli ikäihmisten hyvinvoinnin tukemisessa on merkittävä ja yhdistysten toiminnan kautta on mahdollista tavoittaa laajasti kunnan ikäihmisiä. Tulevina vuosina on tärkeää jatkaa nyt aloitettua työtä ja toimia sekä entisestään tiivistää yhteistyötä eri toimijoiden kanssa ikäihmisten hyvinvoinnin edistämiseksi.

6. Hyvinvointisuunnitelma vuodelle 2024

6.1 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat

- Askolan laaja sähköinen hyvinvointikertomus 2021–2025
- Varhaiskasvatussuunnitelma
- Esiopetuksen opetussuunnitelma
- Perusopetuksen opetussuunnitelma
- Lukion opetussuunnitelma
- Oppilashuoltosuunnitelmat
- Peruskoulun päihdesuunnitelma
- Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen Kiusaamiselta, häirinnältä ja väkivallalta suojaamisen- suunnitelma
- Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yksikkökohtaiset yhdenvertaisuus ja tasa-arvo-suunnitelmat.
- Itä-Uudenmaan esteettömyys ja saavutettavuus ohjelma 2021–2025

6.2 Hyvinvointisuunnitelma

Vuosittainen hyvinvointisuunnitelma pohjautuu kunnassa hyväksytyyn laajaan hyvinvointisuunnitelmaan, joka on laadittu vuosille 2021–2025. Lisäksi suunnitelmaa ohjaa kuntastrategia, jonka kunnanvaltuusto on hyväksynyt joulukuussa 2021 ja joka ulottuu myös vuoteen 2025. Strategiassa on päätetty kunnan pitkänaikavälin tavoitteista ja arvoista, jotka ovat pohjana myös hyvinvoinnin suunnittelutyössä. Hyvinvointityötä ja -suunnittelua ohjaa lisäksi kunnan talousarvio vuodelle 2024. Se raamittaa niin palvelualueiden toimintaa kuin myös terveyden- ja hyvinvoinnin edistämisen toimintaa kunnassa.

Laajan hyvinvointikertomuksen 2021–2025 on nostettu neljä teemaa.

- Hyvinvointirakenteiden luominen ja vahvistaminen yhteistyössä eri sektoreiden kanssa.
- Lasten ja nuorten psyykkisen hyvinvoinnin vahvistaminen sekä lapsiperheiden hyvinvoinnin vahvistamien ja tukeminen.
- Työllisyyden ja elinvoiman mahdollisuuksien tukeminen.
- Ikäihmisten toimintakyvyn vahvistaminen ja ylläpito.

Nämä teemat nousevat esiin myös suunnitelmassa vuodelle 2024. Suunnitelma täydentää ja tarkentaa laajan hyvinvointisuunnitelman tavoitteita ja toimenpiteitä.

Kaikki kuntalaiset

Tavoitteet	Toimenpiteet	Vastuutahot	Arviointimittarit
Hyvinvointitiedon näkyvyys ja siitä tiedottaminen kuntalaisille ja paikallisten toimijoiden näkyvyyden parantaminen.	Kotisivu-uudistuksen myötä tiedon lisääminen viestinnän keinoin ja järjestöjen ja yritysten näkyvyys.	Viestintä- ja tapahtumakoordinaattori Hyvinvointikoordinaattori kaikki palvelualueet	Uusien kotisivujen käyttöönotto ja saatu palaute.
Monikanavainen yhdenvertainen ja saavutettava viestintä (nuoret, ikäihmiset).	Eri viestintäkanavien hyödyntäminen monipuolisesti.	Viestintä- ja tapahtumakoordinaattori Kaikki palvelualueet.	Toimet saavutettavuuden parantamiseksi mm. kotisivut. Saatu palaute.
Osallisuuden vahvistaminen	Aktiivisuusrahahankkeen käynnistyminen.	Kunnanjohtaja ja johtoryhmä	Toteutunut aktiivirahahanke ja hakemusten määrä.
	Kuntalaisten osallistaminen palveluiden suunnitteluun.	kaikki palvelualueet	Toteutuneet osallistamisen toimet suunnittelussa.
	Olohuonetoiminnan kehittäminen.	Hyvinvointi- ja työllisyyskoordinaattori	Olohuonetoiminnan uudet toimintamuodot - mallit, tilaisuudet ja osallistujamäärät.
	Vapaaehtoistyön kehittäminen.	Nuorisopalvelut Hyvinvointikoordinaattori Työllisyyskoordinaattori Tupatuki hanke	Vapaaehtoisten määrä Järjestetyt tilaisuudet.
Esteettömyys ja saavutettavuus	Esteettömyyden edistämisen jatkaminen ja kokemusasiantuntijoiden hyödyntäminen palveluiden suunnittelussa.	Esteettömyystyöryhmä Kaikki palvelualueet Vammais- ja vanhusneuvosto	Esteettömyystyöryhmän tapaamiset ja toimet. Raportointi kokemusasiantuntijoiden käytössä palveluiden suunnittelussa.
	Omatoimikirjaston käyttöönotto.	kirjastopalvelut	Toteutunut käyttöönotto ja kävijämäärät.
Kestävä kehitys	Hävikkiruuan hyödyntäminen ja hävikin pienentäminen. Hävikkiruoka tapahtumat.	Ruokapalvelut Työllisyyspalvelut	Toteutuneet tapahtumat ja kävijämäärät Pienentynyt ruokahävikin määrä.

Tavoitteet	Toimenpiteet	Vastuutahot	Arviointimittarit
	Kierrätyksen lisääminen kunnan toimipisteissä.	Kaikki palvelualueet	Toteutuneet toimet ja kiertäytymismahdollisuuksien lisääntyminen.
Liikunta-aktiivisuuden edistäminen	Tarjotaan liikuntapalveluita ja harrastusmahdollisuuksia kaikenikäisille.	Liikuntapalvelut	Toteutuneet tapahtumat/ryhmät ja kävijämäärät, TEAviisari.

Lapset, nuoret ja lapsiperheet

Tavoitteet	Toimenpiteet	Vastuutahot	Arviointimittarit
Vahvistetaan lasten ja nuorten psyykkistä hyvinvointia	Lasten hyvinvointityön rakenteellisen työskentelymallin käynnistyminen alakouluilla, sisältäen ehkäisevän päihdetyön jalkauttamisen nuorempiin ikäluokkiin Koulutus Elämään Säätiön järjestämänä.	Alakoulujen rehtorit ja kasvatusohjaaja Perusopetuksen muu henkilöstö Hyvinvointikoordinaattori	Toteutuneet oppitunnit ja niistä saatu palaute.
	Matalan kynnyksen palveluiden kuten ohjaamotoinnin jatkuminen ja sen kehittäminen.	Työllisyyspalvelut ja etisiviä nuorisotyö	Toteutuneet ohjaamokerrat ja asiakaskäyntimäärät.
Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö	Ennalta ehkäisevät toimet turvallisen ja terveellisen oppimisympäristön varmistamiseksi. Kiusaamiselta, häirinnältä ja väkivallalta suojaaminen - suunnitelman toteuttaminen. Turvallisuuskävelyt	Osaaminen ja elämänlaatu palvelualue Elinympäristö palvelualue Hyte-työryhmä	Toteutuneet toimet. Toteutuneet turvallisuuskävelyt.
	Kehitetään ehkäisevää päihdetyötä moniammatillisesti yhteistyössä HVA:n kanssa Alueellisen toimintamallin käyttöönotto. Tapahtumat ja kokemusasiantuntijaluennot.	Ehkäisevän päihdetyön työryhmä Hyvinvointikoordinaattori	Alueellisen mallin käyttöönotto ja jalkautumistoimet. Vähintään yksi ept-tapahtuman toteutuminen ja kokemusasiantuntijaluento.
Lasten ja nuorten hyvän ravitsemuksen edistäminen.	Ravitsemussuunnitelman toteuttaminen varhaiskasvatuspalveluissa.	Ruokapalvelut	Ravitsemussuunnitelman valmistuminen.

Tavoitteet	Toimenpiteet	Vastuutahot	Arviointimittarit
	Ravitsemussuunnitelman valmistuminen peruskoulujen osalta. Aamupalakokeilun suunnittelu lukiolle. Puistoruokailukokeilu kesäkuussa. Nuorten työpajatoiminnassa edistetään terveellistä ravitsemusta, ruuanlaittotaitojen opettelua.	Osaaminen ja elämänlaatu palvelualue Työllisyyspalvelut	Toteutuneet kokeilut ja käyttäjämäärät. Toteutuneet toimet työpajatoiminnassa, osallisuus.
Lasten ja nuorten liikunnallisen elämäntavan tukeminen	Tarjotaan ohjattua matalan kynnyksen liikuntatoimintaa koulupäivien ohessa tai päätyttyä. Liikuntakampanja yhteistyössä järjestöjen kanssa. Harrastukset tutuksi - tapahtuma.	liikuntapalvelut järjestöt ja seurat	Toteutuneet toimet ja kävijämäärät. Saatu palaute. TEAviisari
Osallisuuden vahvistaminen	Lapsifoorumin tai vastaavan lasten kuulemisen kanavan luominen. Kouluterveyskyselyn tuloksista nousevien teemojen yhteisöllinen käsittely. Huoltajien osallisuuskokemuksen vahvistaminen varhaiskasvatuksessa. Nuorisovaltuuston yläikärajan nostaminen, lisäämiseksi osallisuuden mahdollisuuksia.	Osaaminen- ja elämänlaatu palvelualue Hyvinvointityöryhmä Hyvinvointikoordinaattori Opetustoimi Hyvinvointikoordinaattori Vanhempainyhdistys Varhaiskasvatuspalvelut Nuorisosihteeri	Mallin kehittämistoimet. Toteutuneet tilaisuudet ja niistä saatu palaute. Asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset. Ikärajan muutoksen toteutuminen.

Työikäiset

Tavoitteet	Toimenpiteet	Vastuutahot	Arviointimittarit
Työllisyyspalvelu-uudistuksen alueellinen valmistelu.	Kehittämiseen ja yhteiseen valmisteluun osallistuminen.	Työllisyyskoordinaattori	Toteutuneet valmistelut ja suunnitelmat.
kotoutumislaki muutokseen 2025 valmistuminen ja päätöksenteko.	Lakimuutoksen tuomiin kunnan velvoitteiden täyttämisen suunnittelu. Kotoutumisohjelman laatiminen.	Johtoryhmä Kunnanhallitus Työllisyys- ja hyvinvointikoordinaattori	Toteutuneet valmistelut ja suunnitelmat.

Ikäihmiset

Tavoitteet	Toimenpiteet	Vastuutahot	Arviointimittarit
Toimintakyvyn ylläpitäminen.	Yhteistyön tiivistäminen Muistiluotsi toiminnan kanssa. Tilat toiminnalle ja yhteistyö viestinnässä ja tiedonjakamisessa.	Hyvinvointikoordinaattori Järjestöt	Toteutuneet tapaamiset ja osallistujamäärät.
	Liikuntaryhmät, kävelyhaasteen toteuttaminen.	Liikuntapalvelut Järjestöt	Toteutuneet palvelut ja tapahtumat, osallistujamäärät.
Turvallisuuden edistäminen.	Tupatuki hankkeen toimintojen laajentuminen ja vakiinnuttaminen.	Tupatuki hankekoordinaattori Hyvinvointikoordinaattori	Toteutuneet kotikäynnit ja tapaamiset kunnassa. Vapaaehtoisten rekrytointi.
	Kaatumisen ehkäisy: liukuasteiden jako yli 75-vuotiaille.	Demokratia ja toimivuus palvelualue	Jaettujen liukuasteiden määrä. Kaatumisiin ja puutoamisiin liittyvät hoitajaksot ja lonkkamurtumat – indikaattori.
Yksinäisyyden ehkäisy ja yhteisöllisyyden lisääminen.	Olohuonetoiminnan kehittäminen. Eläkeliiton ystävätapaamiset. Yhteisöllisen toiminnan mm. toritoiminnan tukeminen.	Hyte-työryhmä Hyvinvointi- ja työllisyyskoordinaattori Nuorisosihteeri Eläkeliitto Askolan yhdistys	Toteutuneet toimet ja tapahtumat, osallistujamäärät.

7. Käsittely toimielimissä

7.1 Suunnitelman laatijat

Hyvinvointikoordinaattori on koonnut vuosiraportin yhteistyössä kunnan hyvinvointityöryhmän kanssa. Hyvinvointityöryhmä: Titta Härkänen työllisyyskoordinaattori, Anne Oikarinen päiväkodin johtaja, Risto Vänttinen nuorisosihteeri, Minna Lottanen etsivä nuorisotyöntekijä, Kaija Impola-Peltomaa yläkoulun rehtori, Jenni Venejärvi kasvatusohjaaja, Kaija Jäppinen ruoka- ja siivouspalvelupäällikkö, Pirjo Lokka viestintä- ja tapahtumakoordinaattori, Heikki Pietarinen elinvoimapäällikkö, Seppo Inkilä Eläkeliitto Askolan yhdistys, Jaana Tiira-Salonen MLL Askola.

7.2 Käsittely

Hyvinvointityöryhmä

Kunnanjohtoryhmä 5.12.2023

Kommenttikierros vanhus- ja vammaisneuvosto 12/2023

Kunnanhallitus 7.2.24

Kunnanvaltuusto